

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

DIPLOMSKA NALOGA

KLAVDIJA ULE

2014

DIPLOMSKA NALOGA

KLAVDIJA ULE

KOPER, 2014

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Diplomska naloga

PRIMERJALNA ANALIZA POSTOPKA
PRISILNE PORAVNAVE

Klavdija Ule

Koper, 2014

Mentor: izr. prof. dr. Drago Dubrovski

POVZETEK

Diplomska naloga obravnava postopek prisilne poravnave kot enega izmed insolvenčnih postopkov, ki omogočajo rešitev podjetja iz finančno-ekonomskih težav, v katerih se je znašlo. V prvem delu je predstavljen pojem insolventnosti, sledijo opredelitev in načela insolvenčnega prava ter temeljne obveznosti organov vodenja in nadzora podjetja v primeru, ko to zaide v insolventnost. Na osnovi uveljavitve Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju v letu 2008 je v nadaljevanju prikazana statistična analiza prejetih oziroma vloženih postopkov prisilne poravnave v obdobju od leta 2003 do leta 2012. V nadaljevanju spoznamo ozadje in ureditev insolvenčne zakonodaje v Nemčiji. Sledi prikaz glavnih značilnosti in pomembnih korakov v postopku prisilne poravnave po slovenski zakonodaji, hkrati pa so na osnovi primerjave z nemško zakonodajo osvetljene podobnosti in razlike med obema ureditvama. Na osnovi primerjalne analize sta potrjeni obe zastavljeni hipotezi.

Ključne besede: insolventnost, insolvenčna zakonodaja, prisilna poravnava, terjatev, dolg, upnik, dolžnik.

SUMMARY

The thesis discusses the compulsory settlement procedure as one of the insolvency procedures that provide a solution for the company's financial-economic problems. The first part presents the concept of insolvency and provides a definition and principles of the insolvency law and basic obligations of the management and supervisory authorities in the company in the case of the company's insolvency. Based on the introduction of the Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution Act in 2008 we then present a statistical analysis of the received and submitted procedures of compulsory settlements in the period from 2003 until 2012. Later on we present the background and regulation of the insolvency legislation in Germany. This is followed by an outline of the main features and important steps in the compulsory settlement procedure according to the Slovenian legislation. At the same time, based on a comparison with the German legislation, similarities and differences between both regulations are highlighted. Based on the comparative analysis, both set hypothesis are confirmed

Keywords: insolvency, insolvency law, compulsory settlement, claim, debt, creditor, debtor

UDK: 347.736(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opre delitev obravnavanega problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji diplomske naloge	2
1.3	Predvidene metode za doseganje ciljev diplomske naloge	3
1.4	Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema	3
2	Zakonodaja insolvenčnega prava	4
2.1	Uvedba zakona	4
2.2	Pojem insolventnosti	6
2.3	Opre delitev insolvenčnega prava	7
2.4	Načela insolvenčnega prava	8
2.5	Temeljne obveznosti organov vodenja družbe	8
2.6	Statistična analiza postopkov prisilne poravnave od leta 2003 do leta 2012	11
3	Predstavitev nemške insolvenčne zakonodaje	13
4	Prisilna poravnava	15
4.1	Opre delitev pojma	15
4.2	Organi v postopku prisilne poravnave	16
4.2.1	Sodišče	16
4.2.2	Upravitelj	17
4.2.3	Upniški odbor	19
4.3	Predhodni postopek prisilne poravnave	21
4.3.1	Predlog za začetek postopka prisilne poravnave	22
4.3.2	Razkritje finančnega položaja in poslovanja dolžnika	24
4.3.3	Pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave	27
4.3.4	Odločanje o začetku postopka prisilne poravnave	28
4.4	Glavni postopek prisilne poravnave	29
4.4.1	Vrste terjatev	30
4.4.2	Prijava in preizkus terjatev	32
4.4.3	Glasovanje in potrditev prisilne poravnave	33
4.4.4	Potrditev prisilne poravnave in pravne posledice	35
4.5	Razveljavitev potrjene prisilne poravnave	36
4.6	Izpolnitev obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi	37
5	Primerjava slovenske in nemške insolvenčne zakonodaje	39
6	Preverjanje hipotez	42
7	Sklep	44
	Literatura	47

PONAZORILA

Preglednica 1: Razlike med slovensko in nemško ureditvijo posameznih elementov v postopku prisilne poravnave.....	40
Slika 1: Zaporedje dogodkov	6
Slika 2: Število prejetih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v obdobju 2003–2012	12
Slika 3: Vrste terjatev	32

KRAJŠAVE

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
ESUG	Erleichterung der Sanierung von Unternehmen
InsO	Insolvenzordnung
NFP	Načrt finančnega prestrukturiranja
ZFPPIPP	Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
ZFPPIPP-UPB8	Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (uradno prečiščeno besedilo)

1 UVOD

1.1 Opredelitev obravnavanega problema in teoretičnih izhodišč

Kriza je v življenjskem ciklu podjetja normalen pojav, vedno so se pojavljale krize, se pojavljajo in vedno se bodo. Pomembno je, da se znamo na njih pripraviti, jih zaznati in najti rešitev iz nastalega stanja. Pri tem bi bilo najbolje, da bi jih znali preprečiti oziroma zmanjšati njihov vpliv na nadaljnji obstoj podjetja. Zadnja svetovna gospodarska in finančna kriza se je pojavila leta 2008 in je povzročila težave vsem gospodarskim subjektom doma in po svetu. Prizadela je multinacionalke, finančne institucije, vsa podjetja, velika in mala, ter posledično tudi potrošnike. Kriza, s katero se soočamo danes, se od preteklih kriz razlikuje predvsem v intenzivni globalizaciji in povezanosti finančnih trgov. Pri tem je stanje povezanosti svetovnih trgov morda glavni razlog, zakaj se je finančna kriza po vsem svetu razširila s takšno hitrostjo. Države imajo zdaj nalogo, da ponovno oživijo gospodarsko aktivnost s sprejemom protikriznih ukrepov, pri čemer so nekatere države bolj uspešne od drugih. V Sloveniji se soočamo s prepočasnim odzivom na gospodarske spremembe, kar za seboj pušča podjetja in finančne institucije v težavah, ki se vsaka na svoj način in ob obstoječi zakonodaji trudijo za izhod iz krize. Nekaterim uspe s finančnim prestrukturiranjem oziroma postopkom prisilne poravnave, za mnoge pa je prepozno in je edina možnost stečaj podjetja in s tem prenehanje delovanja. Podjetja potrebujejo niz ukrepov, ki bodo zbudili optimizem, povečali likvidnost in gospodarstvu s tem dali večji zagon. Zadolženost podjetij je visoka, dostop do virov financiranja pa slaba tako za banke kot za podjetja.

V diplomski nalogi je obravnavan problem insolventnosti gospodarskih subjektov s poudarkom na postopkih po slovenski zakonodaji, ki je stopila v veljavo 15. januarja 2008 z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju ZFPPIPP). Večina določb, vezanih na insolvenčne postopke, predvsem stečajni postopek in postopek prisilne poravnave, se je začela uporabljati s 1. oktobrom istega leta. Zaradi zaostrenih gospodarskih okoliščin in tudi negativnih izkušenj iz prakse je bil zakon do danes noveliran že šestkrat, nazadnje je s 7. decembrom 2013 stopila v veljavo novela zakona ZFPPIPP-F. Uradno prečiščeno besedilo Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju ZFPPIPP-UPB8) je bilo 17. 2. 2014 objavljeno v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 13/2014.

Seznani se bomo s skupnimi pravili in značilnostmi insolvenčnih postopkov, vendar je poudarek v celotnem diplomskem delu na postopku prisilne poravnave, predvsem pri kapitalskih družbah. Z analizo statističnih podatkov so prikazane spremembe v številu postopkov prisilne poravnave od leta 2003 do leta 2012 v Sloveniji ter ugotovitve vpliva sprejetja ZFPPIPP-a.

Slovenski pravni red uvrščamo v skupino germanskih pravnih sistemov, zato v diplomski nalogi ugotavljamo glavne značilnosti nemške zakonodaje na področju insolvenčnih postopkov ter proučujemo reforme nemškega zakona Insolvenzordnung (v nadaljevanju InsO), ki je v veljavi že od leta 1994, vendar je bil noveliran v letih 1999 in 2011 ter nazadnje v juliju 2013. Zadnji dve noveli sta rezultat predlaganih reform, ki jih je nemška zakonodajna oblast napovedala zaradi izboljšav in prilagoditve trenutnim gospodarskim razmeram. Tudi v Nemčiji se soočajo s problematiko ohranitve gospodarskih subjektov oziroma izboljšanimi pogoji za ekonomsko in finančno poslovanje na eni ter boljšimi pogoji za poplačilo terjatev upnikov na drugi strani.

Ena izmed možnih rešitev podjetja iz krize je njegovo finančno prestrukturiranje z odlogom oziroma spremembo ročnosti obveznosti, zato je v diplomski nalogi predstavljen postopek prisilne poravnave po ZFPPIPP-u in njegovih novelah. Opredeljene so glavne značilnosti in pomembni koraki v postopku po slovenski zakonodaji, navedeni so organi in njihove naloge, razčlenjena pa sta tudi predhodni in glavni postopek prisilne poravnave. Poudarek je na pomembnih elementih, kot so Poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, načrt finančnega prestrukturiranja, vrste terjatev upnikov in njihov delež v glasovalnih pravicah pri odločanju o postopku prisilne poravnave.

V strokovni in splošni javnosti se pojavljajo številne kritike sedanje ureditve postopka prisilne poravnave, zato so v diplomski nalogi predstavljeni postopek in elementi prisilne poravnave, glavne značilnosti nemške ureditve tega postopka ter primerjava med slovensko in nemško ureditvijo postopka prisilne poravnave. Osvetljen je primerjalni vidik slovenske in nemške insolvenčne zakonodaje na področju postopka prisilne poravnave, iz katerega bo možno črpati predloge za izboljšave na domačem področju.

1.2 Namen in cilji diplomske naloge

Namen diplomske naloge je na osnovi teoretične razprave in lastne primerjalne analize ureditve postopka prisilne poravnave po slovenskem in nemškem insolvenčnem pravu najti področja, kjer bi bilo mogoče ta postopek pomembno izboljšati za vse udeležence.

Cilji diplomske naloge so opredeliti insolventnost in osnove insolvenčnega prava, prikazati elemente postopka prisilne poravnave ter opisati sestavine in pomembne korake omenjenega postopka. Nadaljujemo s prikazom ureditve nemške zakonodaje insolvenčnega prava na področju postopka prisilne poravnave. Na osnovi teoretične razprave in primerjalne analize ureditve postopka prisilne poravnave po slovenskem in nemškem pravu so ugotovljene razlike in podobnosti med obema postopkoma.

Hipoteze

H1: Upravitelj insolvenčnih postopkov ima po nemški zakonodaji v primerjavi s slovensko večji vpliv na nadaljnji obstoj in razvoj insolvenčnega dolžnika.

H2: Postopek prisilne poravnave po slovenski ureditvi je ugodnejši za upnike, medtem ko nemška ureditev v ospredje postavlja potrebe dolžnika.

1.3 Predvidene metode za doseganje ciljev diplomske naloge

Pretežni del diplomske naloge temelji na deskriptivnem pristopu k raziskovanju. Uporabljeni so domača in tuja literatura, predvsem zakonodaja Slovenije in Nemčije s področja insolvenčnih postopkov, ter posamezni strokovni članki oz. polemike iz dnevnega časopisja, strokovnih revij, javnih medijev in z interneta. Uporabljena je metoda kompilacije, s katero so povzeta spoznanja in sklepi avtorjev, ki se ukvarjajo s tematiko insolventnosti in s postopkom prisilne poravnave po novem ZFPPIPP-u. V diplomski nalogi je uporabljeno znanje, pridobljeno med študijem, hkrati pa je precejšen poudarek na znanju in pridobljenih izkušnjah v delovnem okolju oziroma podjetju, ki je kot eno izmed prvih podjetij v Sloveniji šlo skozi postopek prisilne po novem zakonu ZFPPIPP. Za primerjavo slovenske in nemške zakonodaje je uporabljena primerjalna metoda, s statistično analizo pa je ugotovljen vpliv uvedbe ZFPPIPP-a na potrjene postopke prisilne poravnave.

1.4 Predvidene predpostavke in omejitve pri obravnavanju problema

V diplomski nalogi je obravnavana trenutna ureditev postopka prisilne poravnave, vendar ob predpostavki, da se lahko postopek prisilne poravnave po slovenski in nemški zakonodaji zaradi spreminjajoče se zakonodaje v prihodnje spremeni. Ravno tako predpostavljamo, da so literatura in viri zaradi aktualne problematike in nedostopnosti knjižnih izdaj nemške ureditve postopka prisilne poravnave povzeti iz svetovnega spleta. Točnost sekundarnih virov, iz katerih povzemamo, ni bila preverjena. Za omejitveni dejavnik se lahko izkaže neprimerljivost postopkov po slovenski in nemški zakonodaji, zato so zaključki obravnavani v okviru danih omejitev. Nekateri elementi in vidiki postopka prisilne poravnave so le omenjeni oziroma niso predmet podrobnih analiz.

2 ZAKONODAJA INSOLVENČNEGA PRAVA

2.1 Uvedba zakona

ZFPPIPP-UPB8 ureja finančno poslovanje pravnih oseb, postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb, kot je zapisano v njegovem 1. členu. Postopki zaradi insolventnosti so postopek prisilne poravnave, postopek poenostavljene prisilne poravnave nad veliko in srednjo družbo, preventivni postopek prisilne poravnave in stečajni postopek.

Stečajne postopke delimo na: stečajni postopek nad pravno osebo, postopek osebnega stečaja in postopek stečaja zapuščine. Zadnja dva sta novost v tem zakonu. Postopka prisilnega prenehanja sta izbris iz sodnega registra brez likvidacije in prisilna likvidacija.

Zakon je sestavljen iz desetih poglavij, ki so sestavljeni iz oddelkov in pododdelkov. Poglavja obsegajo naslednje določbe:

1. poglavje: splošne določbe,
2. poglavje: finančno poslovanje družbe in drugih pravnih oseb,
3. poglavje: skupna pravila o postopkih zaradi insolventnosti,
4. poglavje: postopek prisilne poravnave,
5. poglavje: stečajni postopki,
6. poglavje: postopek prisilne likvidacije,
7. poglavje: izbris iz sodnega registra brez likvidacije,
8. poglavje: postopki zaradi insolventnosti z mednarodnim elementom,
9. poglavje: kazenske določbe,
10. poglavje: prehodne in končne določbe.

ZFPPIPP je bil v Uradnem listu Republike Slovenije objavljen 31. 12. 2007, veljati je začel petnajsti dan po objavi, uporabljati pa se je začel 1. oktobra 2008, razen nekaterih določb, ki so se začele uporabljati z njegovo uveljavitvijo.

Ivanjko (2008) navaja, da zakon podrobno ureja insolvenčne postopke, med katere štejemo prisilno poravnavo v klasični obliki z zmanjšanjem in odložitvijo obveznosti, prisilno poravnavo s finančno reorganizacijo, poenostavljen postopek prisilne poravnave in stečaj, pri čemer zakon posebej ureja stečaj pravne osebe, osebni stečaj in stečaj zapuščine. Ravno tako meni (Ivanjko 2008), da je sprejetje novega insolvenčnega prava v Sloveniji prispevalo k varnosti podjetniškega poslovanja in temu, da sodišča učinkovitejše izvajajo postopke prisilne poravnave in stečaja, pri čemer slednja ohranjajo nadzorno funkcijo, operativne funkcije pa prevzame upravitelj insolvenčnih postopkov. Avtorji novega zakona so izhajali iz temeljnega načela, da so insolvenčni postopki ekonomsko-organizacijska opravila, ki spadajo v ekonomsko stroko, ne pa na področje prava, kot je veljalo doslej.

ZFPPIPP (Ur. l. RS, št. 126/2007) je nadomestil Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (v nadaljevanju ZPPSL) in Zakon o finančnem poslovanju podjetij (v nadaljevanju ZFPPOd). Od uveljavitve ZFPPIPP-a v letu 2008 je bil zakon že šestkrat dopolnjen in popravljen, tako da obstaja šest novel zakona, in sicer: ZFPPIPP-A, ZFPPIPP-B, ZFPPIPP-C, ZFPPIPP-D, ZFPPIPP-E in ZFPPIPP-F ter uradno prečiščeno besedilo zakona (ZFPPIPP-UPB8, Ur. l. RS, št. 126/2007, 40/2009, 59/2009, 52/2010, 26/2011, 47/2013, 100/2013, 13/2014), ki je bilo objavljeno v februarju 2014. Vsaka novela zakona je prinesla določene popravke členov, ki so se pred tem izkazali kot neuporabni ali neustrezni.

Že leto po uveljavitvi ZFPPIPP-a je bila objavljena prva novela ZFPPIPP-A (Ur. l. RS, št. 40/2009), ki je vsebovala bolj redakcijske kot vsebinske popravke. Še v istem letu ji je sledila druga novela ZFPPIPP-B (Ur. l. RS, št. 59/2009), ki je zaposlenim kot predlagateljem uvedbe stečajnega postopka olajšala postopek dokazovanja insolventnosti podjetja. Novela ZFPPIPP-C (Ur. l. RS, št. 52/2010) je obsežnejša, v njej se pojavi zbornica upraviteljev, pristojnosti za uvedbo osebnega stečaja pa se seli iz okrajnega na okrožno sodišče. V aprilu 2011 smo dobili novelo ZFPPIPP-D (Ur. l. RS, št. 26/2011), katere glavna vsebinska sprememba je omejitev dolžnikove ponudbe za poplačilo svojih obveznosti v najmanjši višini 50 % celotne obveznosti v časovnem obdobju štirih let.

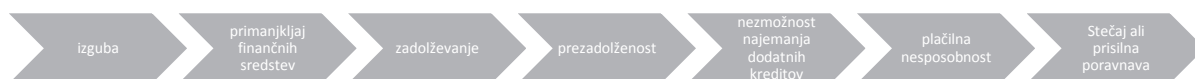
Peta novela zakona ZFPPIPP-E (Ur. l. RS, št. 47/2013) vsebuje ureditev male oziroma poenostavljene prisilne poravnave za najmanjša podjetja, izboljšuje položaj upnikov pri dokazovanju pogojev za začetek stečajnega postopka in povečuje odgovornost upraviteljev. Glavna novost dopolnitve zakona je hitrejši začetek postopka, da lastniki ne bi imeli možnosti usodnega izčrpavanja podjetij in bi podjetje s tem imelo večjo možnost ohranitve proizvodnje oziroma glavne dejavnosti. Najnižji prag poplačila vseh terjatev je ostal na 50-odstotnem poplačilu terjatev, upniki naj bi dobili poplačano vsaj osmino terjatev na leto v skupno štirih letih, tako naj bi prešla v prisilno poravnavo podjetja, ki jo res lahko izpeljejo oziroma kjer sredstva podjetja zadoščajo za poplačilo obveznosti. S tem se lahko izognemo dolgotrajnim postopkom, ki na koncu ne nudijo poplačila terjatev upnikov ter podjetja in delavce peljejo skozi obdobje »umiranja na obroke«, namesto da se ob nastopu težav in insolventnosti skušajo rešiti deli podjetja, ki še imajo neko perspektivo. Novela ZFPPIPP-F (Ur. l. RS, št. 100/2013) je v celoti črtala to zahtevo. Upravitelji postopkov niso več nedotakljivi, upniški odbor ima večjo vlogo, morda najpomembnejša med njimi pa je možnost zamenjave upravitelja, s čimer se izognemo možnosti navezave upravitelj – sodnik. Omeniti pa velja še dostop do celotne upraviteljeve dokumentacije (Križnik 2012).

Zadnja novela ZFPPIPP-F, ki je stopila v veljavo decembra 2013, uvaja učinkovitejše postopke razdolžitve prezadolženih podjetij in tako predstavlja nujno potrebne mehanizme za rešitev gospodarskih težav. Pomembna novost je možnost preventivnega prestrukturiranja, ki omogoča sklepanje sporazumov o finančnem prestrukturiranju velikih in srednjih gospodarskih družb, ki jim insolventnost grozi, vendar še niso insolventne.

2.2 Pojem insolventnosti

ZFPPod je določal dve osnovni pravili poslovanja, ki jih mora uprava s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika pri vodenju podjetja upoštevati v vsakem trenutku. To sta sposobnost kratkoročno poravnati zapadle obveznosti (likvidnost) in trajna sposobnost poravnavanja obveznosti podjetja (solventnost) (Zorin 2007).

Dubrovski (2011) meni, da je treba z vidika procesov razreševanja in preprečevanja kriznega položaja v podjetju poudariti, da insolventnost (kot trajnejša nelikvidnost in dolgoročna plačilna nesposobnost) ni vzrok krize v podjetju, temveč je njena posledica. Zato si bomo ogledali tipično zaporedje dogodkov simptomov krize, na katere se poslovodstvo ni odzvalo oziroma se je odzvalo z napačnimi ukrepi (slika 1). Iz tega razloga se je kriza postopoma poglobila in s tem zmanjšala možnost njene ugodne rešitve.

Slika 1: Zaporedje dogodkov

Vir: Dubrovski 2011, 203.

Na splošno bi insolventnost lahko opredelili kot dalj časa trajajočo plačilno nesposobnost dolžnika, ki ne zmore več poravnati svojih zapadlih finančnih obveznosti do dobaviteljev, bank (obresti in vračila posojil), zaposlenih in države, torej do upnikov.

Šlamberger (2008a) ugotavlja, da sta insolventnost in prezadolženost tesno povezana razloga za uvedbo insolvenčnih postopkov v podjetju, kajti v praksi nastopata oba hkrati, saj je insolventni dolžnik vedno prezadolžen. Preden preneha poravnati svoje obveznosti, se je pošteno zadolžil, da bi »prebrodil« krizo. Zato ne čudi, da se oba razloga v praksi navajata skupaj, v novi ureditvi pa pomenita pojavno obliko iste predpostavke – insolventnosti.

V podjetju mora biti finančno poslovanje takšno, da zagotavlja in upravlja finančna sredstva in njihove vire tako, da zagotavljajo pogoje za opravljanje gospodarske dejavnosti in drugih poslov.

Kot *kratkoročno plačilno sposobnost* označujemo sposobnost pravne ali fizične osebe, ki v določenem časovnem obdobju poravnava vse zapadle obveznosti (ZFPPIPP-UPB8, 11. člen). Do položaja *insolventnosti* pride, kadar dolžnik ni sposoben poravnati svojih obveznosti ali pa postane dolgoročno plačilno nesposoben. Dolžnik je postal *dolgoročno plačilno* nesposoben, ko ne zmore več poravnati svojih finančnih obveznosti ob zapadlosti ali če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (prezadolženost); pri kapitalski

družbi pa to velja, če izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami doseže polovico osnovnega kapitala in se te izgube ne more pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv. Pravna oseba je postala trajneje nelikvidna, če za več kot dva meseca zamuja z izplačilom plač delavcem do višine minimalne plače s pripadajočimi davki ter prispevki (ZFPPIPP-UPB8, 14. člen).

V pogovornem jeziku je insolventni dolžnik izraz za dolžnika, ki je postal trajneje nelikviden oziroma dolgoročno plačilno nesposoben. Zakonska določba v ZFPPIPP pa uporablja ta izraz za dolžnika, ki se je znašel v insolventnem postopku.

Postopek zaradi insolventnosti se začne nad insolventnim dolžnikom, ki je lahko fizična ali pravna oseba (ZFPPIPP-UPB8, 16. člen). Finančno prestrukturiranje je po zakonu celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in lahko vključujejo zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti. Pri kapitalski družbi ukrepi vključujejo tudi izvedbo povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika, ali z novimi denarnimi vložki. Finančno prestrukturiranje obsega tudi vse druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovno-finančne stroke omogoča odpravo vzrokov dolžnikove insolventnosti in zagotavlja, da dolžnik postane plačilno spodoben (Bohinc 2008).

2.3 Opredelitev insolvenčnega prava

Ivanjko (2008) trdi, da pojem insolvenčnega prava ni dokončno izoblikovan, gre primarno za pravni pristop k podjetniški krizi, ki ima za posledico insolventnost. Insolvenčno pravo si zastavlja vprašanje, kako preprečiti prenehanje dolžnika in razprodajo njegovega premoženja ter ga sočasno razbremeniti dolgov in mu dati možnosti za nov začetek. Dolžniku omogoča, da izbira med postopkom stečaja (torej prenehanje in propad) in drugimi, praviloma poravnalnimi postopki, ki mu omogočajo oprostitev dolgov, nadaljevanje dejavnosti ob delnem poplačilu in aktivni udeležbi upnikov v različnih oblikah.

Insolvenčno pravo lahko opredelimo kot celoto pravnih pravil, ki urejajo vsebino tako materialnopravnih razmerij (ki določajo pravice in obveznosti) kot procesnih razmerij (tj. pravil, po katerih lahko dolžnik doseže sodno varstvo), ki nastanejo, ko dolžnik zaide v finančne težave in je zato bodisi ogrožena njegova dolgoročna plačilna sposobnost oziroma obstoj podjetja, bodisi je že postal (dolgoročno) plačilno nesposoben. S tem je ogrožen premoženjskopравни interes upnikov, da bi dosegli polno poplačilo svojih terjatev.

Odpravo vzrokov podjetniških kriz in usposabljanje gospodarskih subjektov za ponovno poslovno življenje v praksi imenujemo *sanacija*,¹ ki se izvaja skozi različne postopke.

¹ Sanacija je latinskega izvora; *sano*, *sanare* pomeni zdraviti.

Postopki sanacije so lahko preventivne narave, saj preprečujejo nastanek podjetniških kriz, ali kurativne narave, kar pomeni, da se z njimi poskuša odpraviti vzroke podjetniške krize, ki bi lahko pripeljala do stečaja. Med tako imenovanimi širšimi sanacijami so najbolj znani postopki *prisilne poravnave s finančno reorganizacijo*, kar preprosto pomeni dogovor dolžnika z upniki, da odloži plačilo svojih obveznosti oziroma jih zmanjša in upnikom omogoči, da svoje terjatve spremenijo v lastniške deleže (Ivanjko in Kocbek, 2003).

2.4 Načela insolvenčnega prava

V skladu s priporočilom št. 1 Smernic za insolventno pravo (UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law 2005) zakonska ureditev insolvenčnega prava temelji na nekaterih načelih, ki jih navajamo v nadaljevanju (Bohinc 2008).

Splošna temeljna načela:

- načelo enakega obravnavanja upnikov – pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti, v postopku prisilne poravnave, v stečajnem postopku;
- načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo; postopek je treba voditi tako, da se zagotovijo najboljši pogoji glede rokov in višine poplačila;
- načelo hitrosti postopka; sodišče in upravitelj insolventnih postopkov morata izvajati procesna dejanja v zakonsko določenih rokih.

Posebni načeli, ki veljata v postopku prisilne poravnave:

- načelo uravnoveženosti interesov upnikov; ugodnejši pogoji poplačila upnikovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, in interes insolventnega dolžnika za njegovo finančno prestrukturiranje, na osnovi katerega postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben;
- načelo razkritja finančnega položaja in poslovanja dolžnika, po katerem mora dolžnik upnikom razkriti vse informacije, potrebne za odločitev upnikov, ali bodo sprejeli prisilno poravnavo.

Posebni načeli, ki veljata v stečajnem postopku:

- načelo koncentracije, po katerem morajo upniki svoje zahteve za plačilo terjatev uveljaviti v stečajnem postopku in v skladu s pravili tega postopka, sicer prenehajo;
- načelo omejevanja tveganj, po katerem ni dovoljeno prevzemati vseh poslovnih tveganj, ki so značilna za poslovanje delujočega podjetja, temveč samo tista, ki so nujna za uresničitev upnikov za plačilo terjatev, ki jih uveljavljajo v stečajnem postopku.

2.5 Temeljne obveznosti organov vodenja družbe

Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba posluje v skladu z ZFPPIPP in pravili poslovnofinančne stroke. Pri vodenju poslova družbe mora ravnati s profesionalno skrbnostjo

poslovnofinančne stroke in si pri tem prizadevati, da je družba vedno kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Poslovodstvo mora torej zagotavljati kapitalsko ustreznost družbe, kar pomeni, da morajo biti dolgoročni viri financiranja zadostni glede na obseg in vrste poslovanja. Člani poslovodstva so solidarno odgovorni družbi za škodo, ki nastane zaradi kršitve njihovih zgoraj navedenih obveznosti. So pa prosti odškodninske odgovornosti, če dokažejo, da so pri izpolnjevanju svojih obveznosti ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij (ZFPPIPP-UPB8, 28. člen). Družba postane insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo poslovodstvo, če bi člani poslovodstva ravnali kot dobri gospodarji oziroma s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Če nastopi takšno finančno stanje, zaradi katerega je vrednost premoženja dolžnika manjša od vsote njegovih obveznosti oziroma mu grozi dolgoročna plačilna nesposobnost, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku ugotovitve insolventnosti nadzornemu organu predložiti pozitivno mnenje, da obstaja 50-odstotna verjetnost, da bo družba z ukrepi finančnega prestrukturiranja znova postala plačilno sposobna. Če tega mnenja ne more dati, mora skladno z 38. členom ZFPPIPP-UPB8 v roku treh delovnih dni po poteku enomesečnega roka predlagati stečaj. V nasprotnem primeru ima možnost vložitev popolnega predloga za prisilno poravnavo na pristojno sodišče.

Ko družba postane insolventna, poslovodstvo ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe. Za nujne stroške rednega poslovanja veljajo:

- terjatve upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve (plače in nadomestila plač za zadnje tri mesece pred začetkom postopka),
- tekoči stroški rednega poslovanja družbe (elektrika, voda itd.),
- tekoče nabave blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe,
- davek na dodano vrednost, trošarine in drugi davki in prispevki, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi.

Po tem, ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenakomerno obravnavani (ZFPPIPP-UPB8, 34. člen).

Nadzorni svet mora pri izvajanju svojih pristojnosti in odgovornosti za opravljanje nadzora nad vodenjem poslov družbe redno preverjati, ali je družba kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in ali poslovodstvo ravna v skladu z zgoraj navedenimi pravili. Enako kot za poslovodstvo velja, da so člani nadzornega sveta družbi solidarno odgovorni, če ne dokažejo, da so pri izpolnjevanju svojih obveznosti ravnali kot dobri gospodarji (ZFPPIPP-UPB8, 29. člen).

Vsako poslovodstvo se mora zavedati pomembnosti upravljanja s tveganji. To zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovnofinančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja (ZFPPIPP-UPB8, 30. člen).

Zorin (2007) meni, da mora poslovodstvo (obstoječe ali krizno) in posredno nadzorni svet spremljati in obvladovati tveganja (likvidnostna, valutna, obrestna, tveganje cen inputov, ipd.), poznati mora zlato finančno pravilo (financiranje dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri), skrbeti mora za ustreznost t. i. finančnoposredniškega položaja podjetja (da je družba neto kratkoročni upnik, kar pomeni, da ima več kratkoročnih terjatev kot kratkoročnih dolgov), vse to pa dosega skozi kapitalsko ustreznost.

Pravila poslovnofinančne stroke so zapisana v:

- Zakonu o revidiranju (Uradni list RS, št. 65/08),
- Statutu Slovenskega inštituta za revizijo,
- Kodeksu poklicne etike poslovnega finančnika (Revizor 2/97),
- Kodeksu poslovnofinančnih načel (Revizor 5/96),
- Slovenskih poslovnofinančnih standardih (Uradni list RS, št. 56/01).

Pomembno je upravljanje naslednjih tveganj (ZFPPIPP-UPB8, 30. člen):

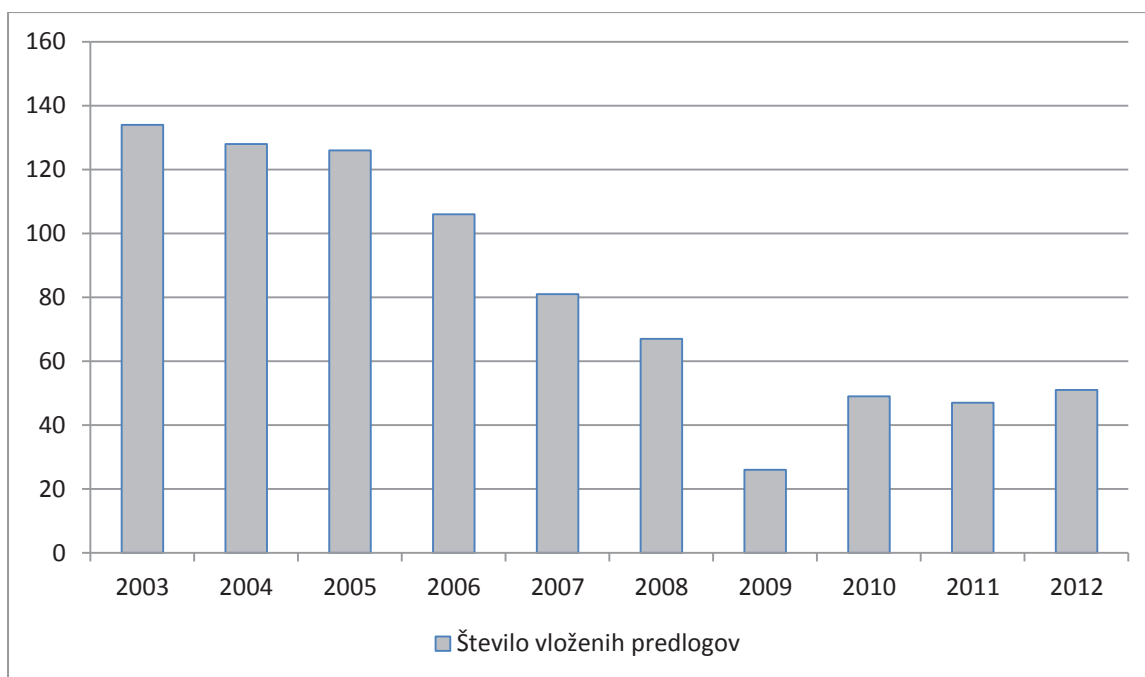
- kreditnega tveganja; gre za tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve dolžnika do družbe;
- tržnega tveganja; gre za tveganje nastanka izgube zaradi spremembe cen blaga (primer gradbeništvu in prodaje stanovanj), valut, finančnih instrumentov ali spremembe obrestnih mer;
- operativnega tveganja; gre za tveganje nastanka izgube skupaj s pravnim tveganjem zaradi neustreznosti ali nepravilnosti izvajanja notranjih postopkov, nepravilnega ravnanja zaposlenih ter neustreznosti ali nepravilnega delovanja sistemov, ki spadajo v vodilno poslovno področje družbe, ter zunanjih dogodkov in dejanj;
- likvidnostnega tveganja; gre za tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Družba mora gospodariti z viri in naložbami tako, da je v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse svoje zapadle obveznosti. Poslovodstvo mora oblikovati in izvajati politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanega denarnega toka ob upoštevanju normalnega poteka poslovanja in morebitnih likvidnostnih kriz, redno spremljanje in upravljanje likvidnosti ter opredelitev ustreznih ukrepov za preprečitev oziroma odpravo vzrokov za nastanek nelikvidnosti (ZFPPIPP-UPB8, 31. člen).

Poslovodstvo družbe mora redno spremljati, preverjati in zagotavljati, da ima družba kapitalsko ustreznost glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri njihovem opravljanju (ZFPPIPP-UPB8, 31. člen). Ob ugotovitvi insolventnosti mora skladno z zakonom pripraviti predlog za uvedbo stečaja ali predlog za postopek prisilne poravnave. Nemalokrat se zgodi, da poslovodstvo z odlašanjem uvedbe ukrepov za sanacijo podjetja zavlačuje in s tem še dodatno izčrpava podjetje ter s tem oškoduje ostale udeležence (upnike, zaposlene itd.). Slovenska zakonodaja je v tem pogledu mehkejša v primerjavi z nemško. Po nemški zakonodaji namreč morajo člani poslovodstva ali nadzornega organa najkasneje v treh tednih po nastopu ugotovitve insolventnosti ali prezadolženosti podati otvoritveno vlogo predinsolvenčnega postopka na sodišče. Nasprotno ravnanje ob nastopu plačilne nesposobnosti je opredeljeno kot kaznivo dejanje, za kršitev pa je predpisana zaporna ali denarna kazen (InsO, § 15a).

2.6 Statistična analiza postopkov prisilne poravnave od leta 2003 do leta 2012

Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije vsako leto iz podatkov, ki jih dobi od sodišč v Sloveniji, izdela publikacijo oziroma poročilo, imenovano Sodna statistika. Na osnovi vsebovanih podatkov smo pridobili število začelih, obravnavanih in zaključenih postopkov prisilnih poravn na letni ravni. Če primerjamo gibanje števila vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v letih od 2003 do 2012, ugotovimo, kako se je njihovo število z leti spreminjalo, ter lahko sklepamo, kakšni so razlogi za takšen pojav.

Iz slike 2 je razvidno, da se je število prejetih oziroma vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave od leta 2003 do leta 2012 zelo spreminjalo. V letu 2003 je bilo vloženih 134 predlogov za začetek postopka prisilne poravnave, v letu 2009 je to število padlo na 26 in se počasi dviguje, tako da je bilo v letu 2012 na sodišče vloženih 51 predlogov za začetek postopka prisilne poravnave. Padeč števila vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave je mogoče pripisati spremenjeni zakonodaji v letu 2008, ko je začel veljati nov zakon ZFPPIPP. Vložitev predloga za začetek postopka prisilne poravnave je v primerjavi z dotedanjo zakonsko ureditvijo postala kompleksnejša. Po novem mora insolventni dolžnik k predlogu za začetek prisilne poravnave priložiti poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, revizorjevo poročilo, v katerem revizor poda mnenje brez zadržkov, načrt finančnega prestrukturiranja, poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, v katerem je izraženo njegovo pritrdilno mnenje, ter dokaz o plačilu sodne takse in začetnega predujma za vodenje stroškov postopka. Nova ureditev naj bi prispevala k temu, da se onemogoči zlorabo postopkov, saj se je pred tem dogajalo, da je upnik vložil zahtevek za začetek postopka prisilne poravnave, da se nad dolžnikom ne bi začel stečajni postopek.

Slika 2: Število prejetih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v obdobju 2003–2012

Vir: Ministrstvo za pravosodje 2003; 2004; 2005; 2006; 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2012; Ministrstvo za pravosodje in javno upravo 2013.

V drugem poglavju smo se podrobneje seznanili z zakonodajo insolvenčnega prava. Spoznali smo, da se insolvenčna zakonodaja skozi leta spreminja, prilagaja in popravlja. Z zadnjo novelo zakona ZFPPIPP smo tudi v Sloveniji dobili možnost preventivnega postopka prisilne poravnave, ki ga je nemška zakonodaja pred tem že poznala. Za nadaljnje razumevanje smo opredelili pojem insolventnosti, insolvenčnega prava in njegova načela. Spoznali smo obveznosti organov vodenja družbe ob ugotovitvi insolventnosti družbe in ugotovili, da ima nemška zakonodaja strožji in jasneje opredeljen pristop reševanja družbe. Možnost preventivnega postopka prisilne poravnave oziroma prostovoljne poravnave nakazuje na izražen interes za rešitev podjetja, ki je zašlo v finančne težave, že v najzgodnejši fazi. Z zgodnjim odzivom na nastalo situacijo se izognemo dodatnemu izčrpanju podjetja in s tem oškodovanju ostalih udeležencev, hkrati pa ima takšno podjetje večjo možnost preživetja oziroma ohranitve zdravih jeder. Sankcije ob opustitvi obveznosti organov vodenja družbe so v nemški zakonodaji primerjalno strožje kot v slovenski. Pri nas še ne poznamo sankcije za kaznivo dejanje. Popravki in spremembe slovenske insolvenčne zakonodaje nekako sledijo nemškemu pravnemu redu, tako da nas morebiti v prihodnosti čakajo spremembe tudi na tem področju.

3 PREDSTAVITEV NEMŠKE INSOLVENČNE ZAKONODAJE

29. 5. 2000 je bila sprejeta Uredba sveta EU št. 1346/2000 o insolvenčnih postopkih, s katero so se poenotila pravila mednarodnega stečajnega prava, ki se nanašajo na mednarodno sodno pristojnost za začetek glavnega in sekundarnega insolvenčnega postopka (sekundarni postopek je postopek nad premoženjem dolžnika, ki ga ima v drugi državi članici), kolizijska pravila o veljavnem pravu za glavni in sekundarni insolvenčni postopek ter priznavanje odločb, ki jih izda pristojno sodišče v glavnem insolvenčnem postopku v drugih državah članicah. Uredba se nanaša predvsem na procesnopravna pravila, medtem ko materialnopravna pravila insolvenčnega postopka določa vsaka država posebej s svojo nacionalno zakonodajo (Dubrovski 2006).

Nemška zakonodaja ureja področje insolvenčnih postopkov z zakonom InsO, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1999 in je nadomestil do tedaj veljavna zakona o stečaju (nem. *Konkursordnung*) iz leta 1877 in prisilni poravnavi (nem. *Vergleichsordnung*) iz leta 1935, veljavna v zahodni Nemčiji, ter Zakon o skupnem izvrševanju (nem. *Gesamtvollstreckungsordnung*) iz leta 1990, do tedaj veljaven v vzhodnih zveznih deželah. Zakon je bil do sedaj kar nekajkrat dopolnjen, nazadnje v letu 2013.

Zaradi prilaganja trenutnemu stanju v gospodarstvu je reforma nemškega insolvenčnega prava ena izmed poglobitvenih reform v nemški zakonodaji. Prva zakonska osnova za napovedane spremembe je bilo sprejetje Zakona o prestrukturiranju bank, ki je bil uveden leta 2010. Reforma insolvenčnega prava se uveljavlja v treh korakih. Prva stopnja je stopila v veljavo v letu 2012 s sprejetjem zakona, ki spodbuja lažjo sanacijo podjetij, v nemščini kot »*Gesetz zur weiteren Erleichterung der Sanierung von Unternehmen*« (ESUG). Z določbami ESUG-a naj bi se okvirni pogoji za sanacijo podjetij izboljšali v takšni meri, da bo sanacija razumljena kot resnična možnost ohranitve podjetij in s tem ohranitve delovnih mest. Pomembna lastnost insolvenčnih postopkov ostaja upnikovo poplačilo terjatev. Druga stopnja velja za reformo insolvenčnega prava za potrošnike, ki je bila sprejeta 18. 7. 2013, njeni glavni deli pa bodo stopili v veljavo 1. 7. 2014. V zadnji fazi se bodo lotili reforme insolvenčnega prava za koncerne, ki naj bi preprečila razpad povezanih podjetij (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz b. l.).

Zakon je sestavljen iz desetih poglavij, ki so sestavljeni iz oddelkov in pododdelkov. Poglavja obsegajo naslednje določbe:²

1. poglavje: splošne določbe,
2. poglavje: začetek insolvenčnega postopka, obseg premoženja in udeleženci v postopku,
3. poglavje: pravne posledice začetka postopka,
4. poglavje: upravljanje in uporaba stečajne mase,

² Iz nemškega jezika neuradno prevedeno besedilo avtorja.

5. poglavje: zadovoljitev insolvenčnih upnikov, ustavitev postopka,
6. poglavje: insolvenčni načrt,
7. poglavje: lastno upravljanje,
8. poglavje: razbremenitev ostanka dolga,
9. poglavje: insolvenčni postopek potrošnika in ostali manjši postopki,
10. poglavje: posebne vrste insolvenčnega postopka,
11. poglavje: mednarodno insolvenčno pravo,
12. poglavje: začetek veljavnosti.

Namen nemške zakonodaje v postopkih zaradi insolventnosti je zadovoljiti upnike z unovčevitvijo dolžnikovega premoženja in poplačilom vsaj dela terjatev (nem. *Konkurs – stečaj*) ali pa na osnovi načrta finančnega prestrukturiranja (nem. *Insolvenzplan*) dogovoriti višino in dospelost terjatev ter s tem ohraniti podjetje in delovna mesta. Razlog za otvoritev insolvenčnega postopka je dolžnikova plačilna nesposobnost, grozeča plačilna nesposobnost ali prezadolženost (InsO, § 17–19).

Po nemški ureditvi se insolvenčni postopek ne začne takoj po vložitvi popolnega in utemeljenega predloga, temveč se najprej v okviru predinsolvenčnega postopka (nem. *Insolvenzeröffnungsphase*), ki se začne s sklepom sodišča o varstvu premoženja dolžnika, in z dejanskim odprtjem (začetkom) insolvenčnega postopka ugotavljajo pogoji, ali in kakšen insolvenčni postopek se sploh lahko začne (stečajni postopek ali prisilna poravnava) (Dubrovski 2006).

Mnogi kritiki smatrajo nemške insolvenčne postopke za nenaklonjene sanaciji podjetij in njihove postopke za nepredvidljive, zato naj bi uvedba zadnje novele zakona olajšala sanacijo podjetij z močnejšim vplivom upnikov na izbiro insolvenčnega upravitelja, z večjim vplivom na izdelavo in vsebino načrta finančnega prestrukturiranja, z lažjim uveljavljanjem lastnega upravljanja (nem. *Eigenverwaltung*) in z večjo pristojnostjo insolvenčnega sodišča. Hkrati naj bi se uveljavil močnejši vpliv klirinških družb, ki bi izvajale kontrolo nad finančnimi transakcijami med kupci in dobavitelji (Carli, Jansen in Wilke 2012).

V tretjem delu smo se seznanili z zakonsko ureditvijo insolvenčne zakonodaje v Nemčiji. Razlogi za reformo ureditve insolvenčnih postopkov so skoraj povsem enaki kot v naši zakonodaji. Zaradi prilaganja trenutni situaciji v gospodarstvu je reforma nemškega insolvenčnega prava ravno tako kot pri nas ena izmed poglobitvenih reform. Lotili so se je na malo drugačen način, in sicer so leta 2010 uvedli Zakon o prestrukturiranju bank kot osnovo za nadaljnje spremembe. Z določbami v ESUG-u so bili sprejeti okvirni pogoji za sanacijo podjetij, ki bodo ohranili zdrava jedra podjetij, njihovo premoženje in s tem delovna mesta. V nadaljevanju si bomo podrobneje ogledali elemente postopka prisilne poravnave.

4 PRISILNA PORAVNAVA

4.1 Opredelitev pojma

Podjetje, ki iz takšnih ali drugačnih razlogov zaide v finančne težave in se sooči s plačilno nezmožnostjo ter njegovo poslovodstvo ukrepa dovolj zgodaj, lahko kot izhod iz nastale situacije poda predlog o refinanciranju obveznosti in vloži zahtevek za začetek postopka prisilne poravnave in s tem uvede rehabilitacijski postopek sanacije podjetja. Tako lahko s finančnim prestrukturiranjem, ki vključuje morebitno zmanjšanje obveznosti in odlog ročnosti, reši podjetje in vzpostavi položaj, v katerem podjetje spet lahko normalno posluje. Podjetje tako po uspešno izvedenem postopku prisilne poravnave zopet postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobno, upniki pa si s tem postopkom zagotovijo večji delež poplačila svojih terjatev, kot če bi podjetje šlo v stečaj. Prisilna poravnava je tako neke vrste pogodbeno razmerje med upniki in dolžnikom, kjer se določita način in velikost poravnave obstoječih terjatev ter obveznosti. Dolžnik s predlogom prisilne poravnave vsem upnikom ponudi enak delež plačila njihovih navadnih terjatev, enake roke za njihovo plačilo in obresti po enaki obrestni meri od začetka postopka prisilne poravnave do konca. Hkrati jim mora razkriti svoj finančni položaj in poslovanje ter jim dati vse potrebne informacije za presojo o strinjanju in potrditvi postopka prisilne poravnave.

Po Altman (1993, po Andrašec 2002) je položaj insolventnega dolžnika na kratko opredeljen:

- če je ekonomska vrednost gospodarskega subjekta večja kot njegova likvidacijska vrednost, je gospodarski subjekt tako s stališča družbe kot celote kot s stališča lastnikov smiselno poskusiti reorganizirati in nadaljevati s poslovanjem,
- če pa je likvidacijska vrednost gospodarskega subjekta večja kot njegova ekonomska vrednost, potem je boljša rešitev likvidacija gospodarskega subjekta.

Dubrovski (2006) pravi, da je prisilna poravnava postopek, s katerim se podjetje v težavah v okviru in s pomočjo zakonskih določil z upniki dogovori za drugačno ročnost in višino poravnave zapadlih obveznosti. Formalnopravni pogoji za začetek postopka prisilne poravnave so enaki kot pri stečaju: insolventnost, prezadolženost in kapitalna neustreznost.

Zorin (2007) meni, da je prisilna poravnava insolvenčni postopek, namenjen preprečitvi stečaja. Njen namen je odprava insolventnosti oziroma prezadolženosti, torej ekonomskega položaja, zaradi česa se nad dolžnikom lahko začne stečajni postopek. Dolžnik lahko s sklenjeno in potrjeno prisilno poravnavo doseže, da se njegovi dolgovi zmanjšajo ali odložijo v skladu s pogoji prisilne poravnave. Vložitev predloga za začetek postopka prisilne poravnave je procesna ovira za začetek stečajnega postopka, saj stečajnega postopka ni mogoče začeti po uvedbi postopka prisilne poravnave do njegovega dokončanja.

V primeru uvedbe stečajnega postopka nad insolventnim podjetjem to pomeni njegovo prenehanje in izbris iz sodnega registra, v primeru prisilne poravnave pa se ohrani pravno osebo. V zadnjih letih smo v Sloveniji pričali mnogim primerom, kjer začetek postopka prisilne poravnave ni bil potrjen in je dolžnik moral podati predlog za začetek stečaja. Največkrat je bil postopek prisilne poravnave uveden prepozno, v trenutku, ko je bilo podjetje že preveč finančno izčrpano in ni bilo osnove za njegovo prestrukturiranje.

Po nemški ureditvi se insolventni postopek ne začne takoj po vložitvi popolnega in utemeljenega predloga, temveč se najprej v okviru predinsolventnega postopka (nem. *Insolvenzeröffnungsphase*), ki se začne s sklepom sodišča o varstvu premoženja dolžnika in z dejanskim odprtjem (začetkom) insolventnega postopka, ugotavljajo pogoji, ali se začne stečajni postopek ali se sprejme načrt finančne reorganizacije (nem. *Insolvenzplan*) (Dubrovski 2006). Sodišče lahko v tem času imenuje začasnega upravitelja, začasni upniški odbor (v njega so lahko imenovani tudi člani, ki postanejo upniki šele z otvoritvijo postopka), poslovodstvu dolžnika lahko odvzame delno ali celotno pristojnost upravljanja in ga prenese na začasnega upravitelja (InsO, § 21).

4.2 Organi v postopku prisilne poravnave

Postopek prisilne poravnave ima tri organe, in sicer:

- sodnika ali sodnico,
- upravitelja postopka prisilne poravnave,
- upniški odbor.

Zgoraj navedeni organi se pojavijo v postopku prisilne poravnave od začetka postopka do sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

4.2.1 Sodišče

V postopku zaradi insolventnosti sodi sodnik ali sodnica posameznica iz krajevno pristojnega sodišča, na območju katerega ima insolventni dolžnik svoj sedež. Z uvedbo novele zakona ZFPPIPP-C se je pristojnost prenesla z okrajnega na okrožno sodišče. Po 52. členu ZFPPIPP-UPB8 ima krajevno pristojnost za odločanje po postopku zaradi insolventnosti nad pravno osebo ali podjetnikom sodišče, na območju katerega ima insolventni dolžnik sedež podjetja. Za odločanje o pritožbah pa je v vseh postopkih zaradi insolventnosti krajevno pristojno Višje sodišče v Ljubljani. Pristojno sodišče imenuje upravitelja prisilne poravnave, in sicer s sklepom o začetku postopka prisilne poravnave. Sodnik ali sodišče ne izbere upravitelja, temveč mu ga avtomatsko določi računalnik po vnosu opravilne številke postopka, sodnik ga le imenuje. Vsakič imenuje drugo osebo s seznama izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča, in sicer po vrstnem redu s seznama. Upravitelj je lahko imenovan v največ treh postopkih, ki jih vodi isti sodnik, oziroma v petih postopkih, ki jih vodi isto sodišče.

ZFPPIPP je v letu 2008 uvedel novost, da mora upravitelj izbrati najmanj eno in največ pet okrožnih sodišč, pri katerih bo opravljal funkcijo upravitelja, vendar je novela ZFPPIPP-C pripeljala do spremembe v tej smeri, da lahko upravitelj izbere eno ali vsa okrožna sodišča. Sodnik, ki vodi postopek, upravitelju daje navodila za njegovo delo, ki so zanj obvezna.

Sodišče odloča o preizkusu terjatev zunaj naroka, enako kot v stečajnem postopku tudi pri postopku prisilne poravnave odloča o ugovorih proti dopolnjenemu seznamu preizkušenih terjatev, odloči, katere terjatve so dokončno priznane ali prerekanе, v postopku prisilne poravnave pa tudi, katere prerekanе terjatve so verjetno izkazane. Svojo odločitev oblikuje kot končni seznam preizkušenih terjatev, ki je priloga sklepa o preizkusu terjatev, in ga posreduje upravitelju insolvenčnega postopka (ZFPPIPP-UPB8, 69. člen).

4.2.2 Upravitelj

Po definiciji 97. člena ZFPPIPP-UPB8 je upravitelj organ postopka zaradi insolventnosti, ki v tem postopku opravlja svoje zakonske pristojnosti in naloge zaradi varovanja in uresničitve interesov upnikov. Pri opravljanju svojih nalog mora ravnati vestno in pošteno, z ustrežno profesionalno skrbnostjo, tako da varuje in uresničuje interese vseh upnikov, ki morajo biti vodilo pri opravljanju teh nalog in pristojnosti. Upnike, ki so do dolžnika v enakem položaju, mora obravnavati enako in ne sme dopustiti, da posamezni upniki dosežejo prednostno plačilo ali drugo korist na škodo ostalih upnikov (ZFPPIPP-UPB8, 98. člen). Upravitelj je oseba z veljavnim dovoljenjem ministra, pristojnega za pravosodje, za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije pod pogoji, ki so določeni v 108. členu ZFPPIPP-UPB8.

Ko sodnik ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za začetek postopka prisilne poravnave, določi oziroma imenuje upravitelja s seznama, ki ga vodi pravosodno ministrstvo, in je ažurirano objavljen na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti, na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES). Ob vnosu opravilne številke postopka ga računalnik avtomatsko izbere po vrstnem redu s seznama. Upravitelj ni imenovan glede na svoje kompetence in zahtevnost postopka, temveč glede na administrativni vrstni red seznama, kar lahko vpliva na kakovost njegovega dela. Njegove naloge so predvsem dveh narav: preizkusne in nadzorne. Preizkusna naloga je namenjena predvsem ugotavljanju gospodarskega stanja dolžnika in pojasnjevanju vzrokov, ki so pripeljali do kritičnega stanja. Nadzorne naloge pa se nanašajo na poslovno vodenje dolžnika, nadzor nad knjigami in dokumentacijo kakor tudi na nadzor nad vodenjem blagajne in nad celotnim poslovanjem dolžnika po začetku prisilne poravnave (Zorin 2007).

Natančnejši opis upraviteljevih nalog najdemo v naslednjih členih ZFPPIPP-UPB8:

- nadzorovanje poslovanja dolžnika in izpolnjevanje njegovih obveznosti (171. člen),

- po izdaji sklepa o začetku postopka prisilne poravnave dovoljuje in prepoveduje izvajanje denarnih transakcij na transakcijskem računu insolventnega dolžnika (158. člen),
- vsako koledarsko trimesečje mora pripraviti redno poročilo o poteku postopka prisilne poravnave (99. člen),
- sklic prve seje upniškega odbora; od 10 do 15 dni po njegovem imenovanju (94. člen),
- podati mora mnenje o rednem in izrednem poročilu insolventnega dolžnika (170. člen),
- na zahtevo sodišča ali upniškega odbora mora podati poročilo o posamezni zadevi, ki je pomembna za potek postopka ali varovanje in uresničitev interesov upnikov (100. člen),
- preizkusiti mora vse prijavljene terjatve in izreči priznavanje ali prerekanje terjatev ter sestaviti osnovni seznam preizkušenih terjatev (61. člen),
- sestaviti mora poročilo o izidu glasovanja o sprejetju prisilne poravnave (206. člen).

Upravitelj ima pravico do nagrade za svoje delo in pravico do povrnitve stroškov, ki so nastali pri opravljanju naloge upravitelja, ko opravi vsa dejanja v postopku in sodišču odda svoje končno poročilo. Sodišče insolventnemu dolžniku že s sklepom o začetku prisilne poravnave naloži plačilo predujma upraviteljeve nagrade. V postopku prisilne poravnave nagrada upravitelja vključuje (ZFPPIPP-UBP8, 103. člen):

- nadomestilo za preizkus terjatev,
- nadomestilo za izdelavo poročila o izidu glasovanja o sprejetju prisilne poravnave,
- nadomestilo za izdelavo poročila o vpisu in vplačilu novih delnic,
- nadomestilo za opravljanje nadzora nad poslovanjem insolventnega dolžnika in izpolnjevanje njegovih obveznosti.

Od sprejema ZFPPIPP-a do šeste novele zakona je bilo uvedenih nekaj popravkov v zvezi z upravitelji v insolvenčnih postopkih. Natančneje so opredeljena pravila v zvezi z nadomestili upravitelju, definirana sta pristojnost in način nadzora nad opravljenim delom upravitelja, malenkostno so popravljene pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja ter dopolnjeni pogoji za odvzem oziroma prenehanje dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja in njegovo morebitno razrešitev. Z novelo ZFPPIPP-C sta zakonsko uvedeni zbornica in disciplinska odgovornost upraviteljev (ZFPPIPP-UPB8, členi od 120 a. do 120 p.). V primeru kršitve svojih obveznosti je upravitelj upnikom odškodninsko odgovoren.

V nemškem predinsolvenčnem obdobju, ki lahko traja največ tri mesece, sodišče imenuje začasnega insolvenčnega upravitelja (nem. *vorläufiger Insolvenzverwalter*), ki lahko ima popolno upravljavsko in razpolagalno pravico nad premoženjem dolžnika (nem. *starker Verwalter*) ali pa ima določene le nekatere naloge (nem. *schwacher Verwalter*). Ta faza torej ni zgolj opazovalna, temveč se v njej že oblikujejo temelji morebitnega nadaljnjega sanacijskega postopka (Dubrovski 2006).

Začasni upravitelj v predinsolvenčnem postopku po nemški zakonodaji ima nalogo, da zavaruje in ohranja premoženje insolvenčnega dolžnika. Nadalje vodi in upravlja podjetje

dolžnika do razsodbe sodišča o otvoritvi insolvenčnega postopka, če sodišče ni podalo naloge mirovanja podjetja v izogib zmanjšanju dolžnikovega premoženja. Naloga upravitelja je tudi ugotovitev zadostnega premoženja za pokrivanje stroškov insolvenčnega postopka. Poleg naštetega mu lahko sodišče kot strokovnjaku naloži nalogo ugotovitve, ali sploh obstaja razlog za predinsolvenčni postopek in kakšne so možnosti nadaljnega obstoja dolžnika (podjetja). V primeru, da sodišče določi začasnega upravitelja predinsolvenčnega postopka in vodstvu dolžnika hkrati ne odvzame upravljaljske in vodstvene naloge, upravitelju natančno naloži svoje obveznosti. Zakonsko je tudi določeno, da mora dolžnik začasnemu upravitelju omogočati vstop v poslovne prostore, vpogled v poslovne knjige in poslovno dokumentacijo ter mu izdati vse potrebne informacije in nuditi podporo pri opravljanju upraviteljevih nalogah (InsO, § 22).

Če razpoložljiva insolvenčna masa zadošča za pokritje stroškov insolvenčnega postopka, se insolvenčni postopek odpre (začne), sodišče pa imenuje insolvenčnega upravitelja, ki je lahko fizična oseba, primerna za takšno funkcijo, ima popolno poslovno sposobnost in je neodvisna glede na upnike in dolžnika (Dubrovski 2006).

Podobno kot v slovenski zakonodaji so tudi v nemški določene naloge in pristojnosti upravitelja, ki se gibljejo v podobnih okvirih, določena sta plačilo nadomestila za opravljanje teh nalog in njegova odškodninska odgovornost v primeru kršitev oziroma opustitve skrbnega in odgovornega gospodarja dolžnikovega premoženja. Ob natančnejšem prebiranju literature ugotovimo, da ima upravitelj po nemški zakonodaji v določenih pogledih pomembnejšo vlogo pri insolvenčnih postopkih in da velja za »usodni element« takšnih postopkov. Upravitelj ima širša pooblastila kot v slovenskih insolvenčnih postopkih. V veliki meri sta od njega odvisna potek in izid insolvenčnega postopka.

V poročevalni obravnavi (nem. *Berichtstermin*) ima upravitelj nalogo predstaviti gospodarski položaj insolventnega dolžnika in razloge zanj. Prikazati mora, ali obstaja možnost celotne ali delne ohranitve dolžnikovega podjetja, možnost izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja in kakšne učinke lahko upniki pričakujejo. Na omenjeni obravnavi imajo dolžnik, upniški odbor in svet delavcev pravico zavzeti svoje stališče k poročilu upravitelja (InsO, § 156). Skupščina upnikov odloči, ali se poslovanje dolžnika ustavi ali začasno nadaljuje, hkrati ima možnost, da upravitelju naloži izdelavo načrta finančnega prestrukturiranja ter mu določi smernice izdelave (InsO, § 157).

4.2.3 Upniški odbor

V postopku prisilne poravnave se oblikuje upniški odbor, ki opravlja procesna dejanja za račun vseh upnikov, ki so stranke postopka. Član upniškega odbora je lahko vsak upnik, ki svoje terjatve pravočasno prijavi, vendar ZFPPIPP-UPB8 v 78. členu natančno določa, kdo ne more biti član upniškega odbora. Član upniškega odbora ne more biti oseba, ki je hkrati tudi

dolžnik insolventnega dolžnika, njegova obveznost pa presega odstotek vrednosti premoženja insolventnega dolžnika. Prav tako član upniškega odbora ne more biti oseba, ki je v zadnjih dveh letih pred postopkom opravljala funkcijo člana posloводства, organa nadzora, funkcijo prokurista ali družbenika z najmanj 0,50-odstotnim deležem insolventnega dolžnika. V upniškem odboru ne morejo biti zastopane povezane družbe, ločitveni ali izločitveni upniki.

Upniški odbor ima liho število članov, in sicer med tri in enajst, njihovo število določi sodišče. Če ima insolventni dolžnik manj kot tri upnike, je število članov upniškega odbora manjše od tri. Upniški odbor načeloma zastopajo upniki, ki predstavljajo najvišje zneske navadnih terjatev do dolžnika po seznamu, ki je razvrščen po velikosti skupnega zneska terjatev. Člane upniškega odbora imenuje sodišče s sklepom o začetku postopka prisilne poravnave. Vsak član upniškega odbora ima en glas, izmed članov pa na prvi seji upniškega odbora izvolijo predsednika (ZFPPIPP-UPB8, 79., 80. in 91. člen). Seje upniškega odbora naj bi se udeležili člani upniškega odbora, upravitelj, sodnik, ki vodi postopek, in zastopnik insolventnega dolžnika (ZFPPIPP-UPB8, 93. člen).

Namen upniškega odbora je zavarovanje upnikov in njihovih pravic, zato imajo člani pravico pregledati poslovanje in finančno stanje dolžnika ter dajati mnenja in soglasja. Upniki na osnovi ugotovljenega presodijo, ali je dolžnik res insolventen in ali bo prisilna poravnava dosegla svoj namen – to je kratkoročna in dolgoročna plačilna sposobnost, ugotovijo pa tudi, ali bodo upniki zaradi prisilne poravnave v boljšem položaju glede poplačila svojih terjatev kot v primeru stečaja insolventnega dolžnika.

V nemški zakonodaji je natančno določeno, v kakšnih primerih sodišče že v predinsolvenčnem postopku določi začasni upniški odbor, in sicer v primeru, ko dolžnik v predhodnem poslovnem letu izpolnjuje dve zahtevi od navedenih treh:

- najmanj 4.840.000,00 EUR čiste bilančne vsote,
- najmanj 9.680.000,00 EUR prometa,
- povprečno 50 zaposlenih na letni ravni.

Sodišče ne imenuje začasnega upniškega odbora, če se poslovanje dolžnika zaradi ščitenja njegovega premoženja ustavi oziroma bi lahko njegovo imenovanje povzročilo časovno in premoženjsko škodo dolžniku in s tem posledično tudi vsem upnikom. Po otvoritvi oziroma začetku insolvenčnega postopka sodišče imenuje upniški odbor, ki naj bi bil sestavljen iz članov upnikov z najvišjimi terjatvami, upnikov z najnižjimi terjatvami ter predstavnika zaposlenih. V upniški odbor so lahko imenovani tudi člani, ki niso upniki dolžnika (InsO, § 67) oziroma postanejo upniki šele z uvedbo insolvenčnega postopka. Prav ti zadnji imajo največji vpliv na odločitve upniškega odbora. Tukaj spoznamo nov institut skupščine upnikov, ki ga skliče sodišče in ima vpliv na sestavo in obstoj upniškega odbora (InsO, § 68). Naloga upniškega odbora je sestavljena iz nadzora in podpore upravitelju pri vodenju dolžnikovega podjetja, seznanitvi s posli, poročilih in poslovni dokumentaciji ter preveritvi

finančnega stanja. Enako kot upravitelj imajo tudi člani upniškega odbora pravico do nadomestila za opravljeno delo.

V tem delu diplomske naloge smo spoznali organe oziroma udeležence v postopku prisilne poravnave, njihove naloge in pristojnosti. Sodišče ima v obeh ureditvah podobne naloge in pristojnosti. Ugotovili smo razlike pri imenovanju upravitelja insolvenčnih postopkov po slovenski in nemški zakonodaji. Slednja upravitelje deli na tiste, ki imajo popolno upravljavsko in razpolagalno pravico nad premoženjem dolžnika ali pa imajo določene le nekatere naloge. S tem pride do izraza različna interpretacija slovenskega in nemškega upravitelja. Po slovenski zakonodaji je upravitelju dodeljena bolj pasivna vloga, medtem ko je od upravitelja v nemških postopkih pričakovana (in omogočena) večja, odločilna vloga pri poteku sanacije podjetja. Enak vtis daje sestava upniškega odbora v Nemčiji, kjer so poleg interesov največjih upnikov zastopani interesi najmanjših in novo nastalih upnikov ter zaposlenih. Nekako sledijo celovitejši vpletenosti vseh deležnikov s ciljem ohranitve podjetij in s tem delovnih mest ter posledično plačevalcev davkov iz naslova zaposlitve in polnjenja državnega proračuna.

4.3 Predhodni postopek prisilne poravnave

Postopek zaradi insolventnosti pred sodiščem sestavljata dve fazi, in sicer predhodni postopek, v kateremu sodišče odloča o pogojih za začetek, ter glavni postopek. Predhodni postopek se začne z vložitvijo predloga za začetek postopka prisilne poravnave, ki mora biti vložen v treh mesecih od ugotovitve insolventnosti dolžnika (ZFPPIPP-UPB8, 49. člen). Predlog lahko vloži dolžnik ali osebno odgovorni družbenik (ZFPPIPP-UPB8, 139. člen). ZFPPIPP-UPB8 v 140. členu določa tri procesne ovire za uvedbo postopka prisilne poravnave, tako predloga ni dovoljeno podati pred potekom treh let, ko so poravnane obveznosti iz prejšnje prisilne poravnave, prav tako pa po začetku stečaja ni več dovoljeno začeti prisilne poravnave. V primeru umika ali ustavitve predloga o postopku prisilne poravnave, ne da bi sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka, dolžnik dve leti po izdaji sklepa o ustavitvi postopka prisilne poravnave ne sme vložiti novega predloga. To pomeni, da dolžnik ob morebitni zunajsodni poravnavi oziroma tako imenovani prostovoljni poravnavi z upniki tvega, da po izdaji sklepa o zaustavitvi postopka prisilne poravnave ne sme vložiti novega predloga o začetku prisilne poravnave. Morda prav iz tega razloga prostovoljnih poravnav v praksi ni kaj dosti zaslediti, kajti sodišče dolžniku v tem primeru ne nudi zaščite, tako obstaja velika verjetnost slabših pogojev (višje obrestne mere, krajši roki poplačila, upniki lahko bilo kdaj vložijo izvršbe). Ob neuspehlosti prostovoljne poravnave se takoj uvede stečajni postopek.

V predinsolvenčnem postopku po nemški zakonodaji lahko sodišče izda odločbo o začasnem mirovanju poslovanja dolžnika, da se zavaruje dolžnikovo premoženje in s tem ohrani možnost višjega poplačila terjatev upnikov ter imenuje začasnega upravitelja, ki lahko po

sodniškem navodilu prevzame delno ali celotno vodenje dolžnikovega poslovanja. Takšno odločbo se javno objavi in je namenjena predvsem dolžniku, začasnemu upravitelju in dolžnikovim dolžnikom zaradi njihovega nadaljnjega poslovanja z insolventnim dolžnikom (InsO, § 23).

4.3.1 Predlog za začetek postopka prisilne poravnave

Predlog prisilne poravnave je ponudba dolžnika svojim upnikom, naj pristanejo na zmanjšanje svojih navadnih terjatev in odložitvev rokov za njihovo plačilo.

Predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga predlagatelj postopka pošlje na sodišče, mora vsebovati (ZFPPIPP-UPB8, 141. člen):

1. identifikacijske podatke o dolžniku; firmo, sedež in poslovni naslov ter matično številko, pod katero je dolžnik vpisan v registru,
2. zahtevek, da sodišče nad dolžnikom začne postopek prisilne poravnave.

Določena je tudi vrsta dokumentacije, ki mora biti priložena predlogu za začetek postopka prisilne poravnave, tako je dolžnik dolžan sodišču predložiti:

1. poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika,
2. revizorjevo poročilo, v katerem je revizor dal revizijsko mnenje brez pridržkov,
3. načrt finančnega prestrukturiranja,
4. poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, v katerem je pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja dal pritrdilno mnenje, in
5. dokaz o plačilu začetnega predujma, ki se uporablja za kritje stroškov objav o postopku prisilne poravnave na spletnih straneh AJPES-a in za kritje najnižjega nadomestila upravitelja ter začetnih stroškov stečajnega postopka, če bi bil postopek prisilne poravnave zavržen.

Predlog za začetek postopka prisilne poravnave avtomatsko vsebuje tudi podrejeni zahtevek, da sodišče lahko začne stečajni postopek, ob ugotovitvi, da niso podani pogoji za začetek postopka prisilne poravnave.

Ob morebitni ugotovitvi, da predlog ni popoln oziroma mu manjkajo nekateri podatki ali priloge, sodišče v roku 8 dni po vložitvi predloga za začetek postopka prisilne poravnave dolžniku izda sklep o dopolnitvi nepopolnega predloga za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga mora dolžnik ustrezno dopolniti v roku 15 dni po prejemu sklepa. Če dolžnik ne opravi dopolnitev v roku, sodišče v 8 dneh zavrže predlog za začetek postopka prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka (ZFPPIPP-UPB8, 147. člen), razen če dolžnik k predlogu ni založil začetnega predujma. V tem primeru sodišče zavrže predlog za prisilno poravnavo.

Dolžnik s predlogom prisilne poravnave upnikom ponudi, da pristanejo na zmanjšanje svojih navadnih terjatev in odložitev njihovega plačila. Pri tem mora dolžnik vsem upnikom ponuditi enak delež, enake roke in obresti po enaki obrestni meri od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo plačilo.

Glede nezavarovanih terjatev upnikov mora predlog prisilne poravnave vsebovati skupni znesek terjatev po stanju na bilančni presečni dan in delež poplačila teh terjatev, roke in obrestno mero, po kateri se obrestujejo terjatve v obdobju od začetka postopka prisilne poravnave do poteka odloženega roka za njihovo plačilo. Ravno tako mora vsebovati tudi znesek prednostnih terjatev in skupni znesek zavarovanih terjatev ter opis in znesek morebitnih podrejenih terjatev (ZFPPIPP-UPB8, 143. člen).

Do uveljavitve novele zakona ZFPPIPP-D v letu 2011 je veljalo, da lahko dolžnik upnikom ponudi poljubno višino odstotka poplačila terjatev in poljubno dolgo obdobje poplačila. V praksi pa se je izkazalo, da je v primerih prenizkih poplačil terjatev in predolgih rokov za poplačilo terjatev v primeru prisilne poravnave pogosto ogrožen obstoj nezavarovanih upnikov, ki so samozaposlene osebe, majhne oziroma srednje družbe, ki so velikokrat odvisne od višine poplačila terjatev insolventnega dolžnika v čim krajšem časovnem obdobju. Tako je novela dopolnila 143. člen, ki je določala, da mora dolžnik upnikom v predlogu prisilne poravnave ponuditi najmanj 50-odstotno poplačilo v roku, ki ne sme biti daljši od štirih let. Novela ZFPPIPP-E pa je dodala še natančen terminski načrt poplačila, in sicer mora v prvih treh letih biti vsako leto poplačana najmanj ena četrtina terjatev, v zadnjem, četrtem letu pa preostanek. Z novelo ZFPPIPP-F sta se zgoraj navedena pogoja v celoti preklicala.

Če je insolventni dolžnik kapitalska družba, obstaja možnost alternativnega predloga prisilne poravnave. V tem primeru lahko dolžnik upnikom ponudi bodisi zmanjšanje in odložitev zapadlosti svojih navadnih terjatev ali pa prenos navadnih, zavarovanih ali podrejenih terjatev na dolžnika kot stvarni vložek na osnovi povečanja osnovnega kapitala dolžnika. Za vsak evro navadnih terjatev mora dolžnik upnikom ponuditi enako število delnic ali enak nominalni znesek kot stvarni vložek. Upnikom zavarovanih terjatev lahko ponudi večje število delnic ali višji nominalni znesek kot stvarni vložek, upnikom podrejenih terjatev pa obratno, manjše število delnic ali nižji nominalni znesek za vsak evro terjatve.

Gale Robežnik in Kruhar Puc (2005) sta mnenja, da upnik, ki pristane na konverzijo svoje terjatve v lastniške deleže, doseže dvojni učinek, in sicer bo kot solastnik aktivneje vplival na nadaljnje poslovanje, njegova terjatev bo v celoti ali v dogovorjenem deležu konvertirana, zato ne bo treba opraviti odpisa terjatev zaradi diskontiranega poplačila. Drugo prednost (prav tam) pa vidita v zmanjšanju dolga dolžnika, s čimer se povečajo možnosti poplačila drugih terjatev, s tem pa se spremeni kapitalska struktura dolžnika. Idealno gledano, je cilj poravnave čim večja dokapitalizacija, vendar je konverzija odvisna od načrtov in volje lastnikov, kajti konverzija ni mogoča brez soglasja lastnika.

Po nemški zakonodaji mora vloga za pričetek začetka insolvenčnega postopka, ki jo poda dolžnik, enako kot po slovenski zakonodaji vsebovati seznam upnikov in njihovih terjatev. V primeru, da dolžnik opravlja proizvodno dejavnost, mora izrecno izpostaviti najvišje terjatve, najvišje zavarovane terjatve, terjatve davčnega organa in pokojninskega zavoda. V tem primeru mora dolžnik poročati tudi o bilančni vsoti, prometu in povprečnem številu zaposlenih v predhodnem poslovnem letu (InsO, § 13). Sodišče zavrže predlog za otvoritev insolvenčnega postopka ob ugotovitvi nezadostnega premoženja dolžnika za poravnavo predvidenih stroškov insolvenčnega postopka ter dolžniku hkrati določi plačilo začasnega upravitelja (InsO, § 26. in 26. a).

4.3.2 Razkritje finančnega položaja in poslovanja dolžnika

Vlogi za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti dokumente, ki prikazujejo finančno stanje dolžnika in njegovo poslovanje, kar sodišču poleg ostalih zahtevanih poročil, dokumentov in izpolnjenih pogojih omogoča odločitev, ali so dani pogoji za izdajo sklepa o začetku postopka prisilne poravnave. V nasprotnem primeru lahko izda sklep o začetku stečajnega postopka.

Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika mora po 142. členu ZFPPIPP-UPB8 vsebovati:

1. računovodske izkaze, v katerih morajo biti upoštevane vse slabitve zaradi neizterljivosti terjatev ali druge slabitve sredstev in z njimi povezani odhodki ter njihova pojasnila za:
 - bilanco stanja (BS), sestavljeno na zadnji dan predhodnega koledarskega trimesečja pred uvedbo postopka prisilne poravnave,
 - izkaz poslovnega izida (IPI) in denarnih tokov dolžnika od začetka zadnjega poslovnega leta do zgoraj navedene bilance stanja.
2. seznam upnikov navadnih terjatev, razvrščenih po velikosti zneska terjatev posameznega upnika z njihovimi identifikacijskimi podatki, ki vsebuje na koncu skupni znesek vseh terjatev po stanju na bilančni presečni dan, ter opombo, zakaj kakšen upnik ne more biti izvoljen kot član upniškega odbora;
3. če obstajajo podrejene terjatve upnikov do dolžnika, je treba po enakem sistemu kot zgoraj priložiti njihov seznam;
4. dolžnik mora po enakem principu sestaviti seznam ločitvenih upnikov, vendar mora za vsakega ločitvenega upnika podati pravni temelj pridobitve ločitvene pravice in opis premoženja, ki je predmet ločitvene pravice;
5. navedbo zneska povprečnih mesečnih stroškov rednega poslovanja dolžnika, ki jih je imel v zadnjem poslovnem letu pred sestavo zgoraj navedene bilance stanja.

Vse sestavine o finančnem položaju in poslovanju dolžnika mora revidirati revizor in k poročilu podati revizijsko mnenje brez zadržkov.

Načrt finančnega prestrukturiranja

Osnovne sestavine načrta finančnega prestrukturiranja predstavljajo opis dejstev in okoliščin, iz katerih izhaja, da je dolžnik insolventen, predlog prisilne poravnave, ocena deleža možnega poplačila nezavarovanih terjatev upnikov in rokov za njihovo plačilo ter opis drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih bo dolžnik izvedel (časovni načrt izvedbe, ocena stroškov, ocena učinkov izvedbe ukrepa za odpravo vzrokov insolventnosti ter za kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost dolžnika). Pomemben je opis dejstev in okoliščin, iz katerih izhaja, da bo dolžnik sposoben izpolniti vse svoje obveznosti v skladu s predlagano prisilno poravnavo. Če je za uspešno prestrukturiranje treba prestrukturirati tudi zavarovane terjatve, mora finančni načrt prestrukturiranja po uvedbi novele zakona ZFPPIPP-F vsebovati tudi opis zavarovanih terjatev, način, po katerem je treba te zavarovane terjatve prestrukturirati, ter opozorilo, da je soglasje imetnikov teh terjatev nujen pogoj za uspešno prestrukturiranje (ZFPPIPP-UPB8, 145. člen).

Načrt finančnega prestrukturiranja je predlog in zaveza dolžnika, s katerim upnikom predstavi ekonomsko-finančne metode, s katerimi bo odpravil vzroke plačilne nesposobnosti. V njem mora z vsaj 50-odstotno verjetnostjo izkazati, da bodo ukrepi finančnega prestrukturiranja odpravili vzroke insolventnosti in da lahko upniki pričakujejo boljše pogoje poplačila svojih terjatev kot v primeru stečajnega postopka. Pomemben del analize možnosti uspešnega finančnega prestrukturiranja je načrtovanje in predvidevanje razvoja in vpliva številnih zunanjih dejavnikov na poslovanje družbe v prihodnosti. Če jih dolžnik ne prepriča s skrbno izdelanim načrtom, lahko upniki svoje nestrinjanje s predlogom prestrukturiranja izrazijo z glasovanjem proti prisilni poravnavi.

Novost v ZFPPIPP-u iz leta 2008 je obvezna izdelava poročila pooblaščenega ocenjevalca, v katerem mora podati svoje mnenje o tem, ali je dolžnik insolventen in ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost dolžnika ter upnikom zagotovila ugodnejša poplačila njihovih terjatev, kot če bi nad dolžnikom bil začel stečajni postopek. Mnenje pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij je lahko pritrdilno, s pridržkom ali odklonilno. Pritrdilno mnenje pomeni, da je mnenja, da je več kot 50-odstotna verjetnost, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja uspešna. Pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij je upnikom odgovoren za škodo, ki jim jo povzroči s kršitvijo pravil stroke ocenjevanja vrednosti podjetij pri pripravi svojega poročila do višine 150.000,00 EUR, razen če je bila škoda povzročena namenoma ali iz hude malomarnosti, ko omejitve ni (ZFPPIPP-UPB8, 146. člen).

Po začetku postopka prisilne poravnave lahko dolžnik spremeni načrt finančnega prestrukturiranja samo, če upnikom v novem načrtu ponudi ugodnejše pogoje za plačilo njihovih terjatev, višje obresti ali krajše roke za njihovo plačilo. Če je kot predlog za finančno prestrukturiranje navedena sprememba osnovnega kapitala, je nov načrt možen le, če upnikom

zagotovi višje število delnic ali nominalni osnovni vložek (ZFPPIPP-UPB8, 180. člen). Tudi spremenjen načrt finančnega prestrukturiranja mora pregledati pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja, sestaviti svoje poročilo in v njem podati svoje pritrdilno ali odklonilno mnenje o ugodnejših pogojih za plačilo terjatev upnikov (ZFPPIPP-UPB8, 181. člen). Sprememba načrta finančnega prestrukturiranja je možna le z dovoljenjem sodišča, in sicer je z uvedbo ZFPPIPP-E prišlo do spremembe roka. Prejšnji časovni rok štirih mesecev od začetka postopka prisilne poravnave se je skrajšal na tri mesece.

Nemška insolvenčna zakonodaja pozna načrt finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje način poplačila izločitvenih in navadnih upnikov, ocenitev in razdelitev dolžnikovega premoženja ter opisuje potek postopka poplačila udeležencev (InsO, § 217). Načrt finančnega prestrukturiranja lahko sestavi dolžnik ali upravitelj insolvenčnega postopka, če mu je skupščina upnikov ali sodišče dodelilo to nalogo. Če načrt finančnega prestrukturiranja predloži dolžnik, ga priloži že ob vložitvi začetka postopka prisilne poravnave. Upravitelj ga sestavi šele po obravnavi, na kateri poroča o možnostih poplačila in če s tem soglašajo upniki. Pri pripravi načrta finančnega prestrukturiranja imajo pravico sodelovati upniški odbor, svet delavcev in dolžnik (InsO, § 218).

Načrt finančnega prestrukturiranja je sestavljen iz dveh delov, in sicer prikazovalnega in predstavitvenega dela. V prikazovalnem delu so predstavljeni uvedeni ukrepi po začetku predinsolvenčnega postopka ter temelji in učinki morebitne potrditve načrta finančnega prestrukturiranja. V predstavitvenem delu je opisana sprememba pravnega položaja udeležencev postopka (InsO, § 220–221).

Glede ugotovitve pravnega položaja udeležencev postopka se tvorijo različne skupine:

- ločitveni (zavarovani) upniki,
- navadni upniki,
- upniki podrejenih terjatev,
- lastniki dolžnika.

V vsaki skupini morajo biti udeleženci obravnavani enakopravno. Ob upoštevanju vseh predpisanih sestavin in prilog sodišče posreduje načrt finančnega prestrukturiranja upniškemu odboru, svetu delavcev, upravitelju in dolžniku, da se o njem izrečejo (InsO, § 232).

V okviru sanacijskega postopka lahko podjetja pridobijo tudi nova kreditna sredstva, ki so morebiti ključnega pomena za uspešno sanacijo podjetja v krizi, ta pa so bodisi opredeljena v potrjenem insolvenčnem načrtu bodisi gre za »posojila stečajne mase« (nem. *Massedarlehen*), ki jih insolvenčnemu upravitelju zagotovijo zainteresirani udeleženci (banke, dobavitelji, kupci) zaradi poslovnih interesov (nadaljevanje proizvodnje), v postopku pa imajo privilegiran položaj terjatev (Dubrovski 2006).

4.3.3 Pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave

Pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave nastanejo z začetkom naslednjega dne po vložitvi predloga do konca postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP-UPB8, 150. člen). Dubrovski (2006) navaja, da z začetkom postopka prisilne poravnave začnejo teči pravne posledice, ki pomenijo, da se na ta dan zamrznejo stare obveznosti, ki jih podjetju začasno ni treba plačati, medtem ko morajo biti obveznosti iz tekočega poslovanja sproti poravnane. Z odložitvijo starih bremen lahko podjetje v težavah nekoliko »zajame sapo«.

Po uvedbi postopka prisilne poravnave sme dolžnik opravljati samo redne posle v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti in poravnavanjem svojih obveznosti iz teh poslov (ZFPPIPP-UPB8, 151. člen). Za nujna plačila se štejejo prednostne terjatve upnikov, tekoči stroški, tekoče dobave blaga ali storitev in plačilo davka na dodano vrednost, trošarin ter ostalih davkov in prispevkov.

Po popravku v noveli ZFPPIPP-C v 151. členu ZFPPIPP-UPB8 lahko dolžnik poravnava tudi plačila, ki so nastala pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti in spadajo v kategorijo nujnih plačil za redno poslovanje družbe, plačila storitev revizorjev, pooblaščenih ocenjevalcev podjetij in drugih strokovnjakov v zvezi s pripravo predloga za začetek postopka prisilne poravnave. Pred tem popravkom je obstajala verjetnost, da se dolžnik ni mogel dogovoriti za opravljanje storitve revizorja, ocenjevalca vrednosti podjetja ali drugih strokovnjakov, ker so ti imeli zadržek zaradi poznavanja zakonskega določila o neplačilu nujno potrebnih stroškov za opravljanje dejavnosti podjetja in so s tem tvegali neplačilo svojih opravljenih storitev.

Upravitelj najkasneje naslednji dan po začetku postopka prisilne poravnave obvesti vse izvajalce plačilnega prometa, pri katerih ima dolžnik odprt transakcijske račune, o začetku postopka prisilne poravnave. S tem začeta veljati dve prepovedi glede izvrševanja plačil v breme transakcijskega računa, in sicer prepoved izvrševanja plačilnih nalogov brez soglasja upravitelja in izvrševanje plačil na osnovi sklepa o izvršbi (ZFPPIPP-UPB8, 158. člen). Z začetkom postopka prisilne poravnave se prekinajo postopki proti insolventnemu dolžniku na osnovi sklepa o izvršbi ali zavarovanja, izjemoma se lahko nadaljujejo le z dovoljenjem sodišča, ki vodi postopek prisilne poravnave.

Po uvedbi postopka prisilne poravnave slovenski dolžnik ne sme najemati posojil ali kreditov, dajati poroštev in avalov ter opravljati poslov ali drugih dejanj, ki veljajo za neenakomerno obravnavanje upnikov ali onemogočanje izvedbo finančnega prestrukturiranja. Na osnovi soglasja sodišča lahko dolžnik proda svoje premoženje, ki ga ne potrebuje in če je prodaja tega premoženja v načrtu finančnega prestrukturiranja. Znesek mesečnih likvidnih sredstev dolžnika naj bi bil enak znesku povprečnih mesečnih stroškov, navedenih v načrtu finančnega prestrukturiranja. Dolžnik ravno tako potrebuje soglasje sodišča za najemanje posojila ali kredita, vendar največ v skupnem znesku likvidnih sredstev, potrebnih za redno poslovanje in

kritje stroškov postopka prisilne poravnave. Soglasje k takšni odločitvi podeli sodišče na osnovi mnenja upniškega odbora in upravitelja. Upravitelj ima predvsem nadzorno funkcijo, zato pa potrebuje vse informacije in pregled poslovnih knjig ter poslovno dokumentacijo.

Hkrati z uvedbo novele ZFPPIPP-E je v 151.a členu ZFPPIPP-UPB8 uvedena omejitev pristojnosti organa nadzora in skupščine insolventnega dolžnika. V tej fazi postopka prisilne poravnave sta pristojna sprejeti le sklepe o odpoklicu, razrešitvi ali imenovanju članov poslovodstva ali nadzornega organa v skladu s soglasjem sodišča, o spremembi osnovnega kapitala in ostale sklepe, potrebne za izvedbo ukrepov finančnega prestrukturiranja samo na osnovi izdanega soglasja sodišča. Po potrditvi postopka prisilne poravnave zgoraj navedene omejitve pristojnosti organa nadzora in skupščine trajajo do pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

Z uvedbo insolvenčnega postopka po nemški zakonodaji lahko pravica upravljanja in razpolaganja preide na insolvenčnega upravitelja (InsO, § 80). Zavarovana terjatev upnika, ki je bila uvedena en mesec pred začetkom predinsolvenčnega postopka, postane nična. Enako kot v našem pravnem redu se izvršbe na dolžnikovem premoženju ustavijo. Nemški pravni red gre celo tako daleč, da lahko sodišče ob obstoju suma oškodovanja upnikov določi, da ima pravico odpiranja poštnih pošiljk, naslovljenih na dolžnika, ki se nanašajo na dolžnikovo premoženje, samo upravitelj (*Postsperre*) (InsO, § 99).

4.3.4 Odločanje o začetku postopka prisilne poravnave

Začetek postopka prisilne poravnave oziroma glavni postopek se začne s sklepom o začetku postopka prisilne poravnave, ki ga izda sodišče v roku osmih dni po prejemu predloga za začetek postopka prisilne poravnave, vendar samo tedaj, ko je od dolžnika oziroma predlagatelja postopka pridobilo vso zahtevano dokumentacijo in so izpolnjeni vsi pogoji za začetek postopka zaradi insolventnosti. V sklepu so navedeni identifikacijski podatki o insolventnem dolžniku, odločitev sodišča o začetku postopka ter znesek zahtevanega predujma za predvidene stroške, ki bodo nastali v postopku prisilne poravnave, ter rok za njegovo plačilo (ZFPPIPP-UPB8, 153. člen). Če dolžnik v predpisanem roku ne položi predujma, sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka. Skladno z uvedbo v ZFPPIPP-u iz leta 2008 sodišče objavi sklep o začetku postopka prisilne poravnave na spletnih straneh AJPES-a. Hkrati pa izda oklic o začetku postopka prisilne poravnave, v katerem upnike obvesti o začetku prisilne poravnave, jih seznaní s podatki o pristojnem sodišču, z identifikacijskimi podatki dolžnika, opravično številko, pod katero se vodi postopek, identifikacijskimi podatki upravitelja prisilne poravnave in datumom oklica. Najpomembnejša vsebina oklica sta poziv upnikom, naj v roku enega meseca prijavijo svoje terjatve, ki so osnova za izračun glasovalnih pravic, in opozorilo na morebitne pravne posledice zamude roka za prijavo terjatev (ZFPPIPP-UPB8, 153., 154. in 155. člen).

Po nemški zakonodaji sodišče ob vložitvi za začetek insolvenčnega postopka v tako imenovanem predinsolvenčnem postopku imenuje upravitelja (nem. *Insolvenzverwalter*) in upnike pozove k prijavi svojih terjatev v roku, ki ni krajši od dveh tednov in ne daljši od treh mesecev. Sodišče v sklepu hkrati določi rok (najmanj šest tednov in ne več kot tri mesece), v katerem upniški odbor na osnovi upraviteljevega poročila odloča o nadaljevanju insolvenčnega postopka (nem. *Berichtstermin*), ter časovni rok preverjanja upniškega odbora o prijavljenih upniških terjatvah (nem. *Prüfungstermin*), ki mora biti najmanj en teden in ne več kot dva meseca po izteku roka za prijavo terjatev. Nadalje je zakonsko določeno, da se z izdajo sklepa o začetku insolvenčnega postopka nemudoma vpiše zaznamek v zemljiško knjigo na vseh nepremičninah insolvenčnega dolžnika ter tudi na njegovih pravicah na ostalih nepremičninah v izogib oškodovanju njegovih upnikov. Izbris takšnega vpisa lahko prekliče samo sodišče ali upravitelj (InsO, § 28, 29, 32).

V tem delu diplomske naloge smo se seznanili s predhodnim postopkom prisilne poravnave. Ob vložitvi predloga za začetek postopka prisilne poravnave mora vlagatelj priložiti že vse dokumente, ki opisujejo finančni položaj dolžnika. Po nemški zakonodaji pa se odpre tako imenovani predinsolvenčni postopek, v katerem se ugotavlja finančni položaj in nadaljevanje postopka, bodisi stečaja ali postopka prisilne poravnave. Najbolj služi zavarovanju premoženju dolžnika, odvzemu upravljanja dosedanjim organom podjetja in imenovanju upravitelja, ki mu sodišče dodeli naloge in pristojnosti (delni ali popolni prevzem upravljanja).

4.4 Glavni postopek prisilne poravnave

Najpomembnejše dejanje v glavnem postopku prisilne poravnave je glasovanje upnikov o potrditvi prisilne poravnave oziroma njihovo strinjanje s predlaganim finančnim prestrukturiranjem insolventnega dolžnika. Glasovalno pravico imajo tisti upniki, ki jim je upravitelj po opravljenem preizkusu terjatev priznal višino in upravičenost terjatve. Upravitelj postopka prisilne poravnave v glavnem postopku opravi preizkus terjatev, šele na to se izvede glasovanje o prisilni poravnavi.

Med postopkom prisilne poravnave mora insolventni dolžnik za vsak koledarski mesec sestaviti poročilo o svojem poslovanju, ki mu mora priložiti mesečno bilanco stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz denarnih tokov. Takšno poročilo mora predložiti sodišču in upravitelju v 15. dneh po koncu poročanega meseca. Upravitelj poročilo pregleda in poda svoje mnenje (ZFPPIPP-UPB8, 168. do 170. člen).

Naloga upravitelja je, da nadzoruje poslovanje dolžnika in izpolnitev njegovih obveznosti. Insolventni dolžnik mora upravitelju dati vse informacije za nadzor in mu omogočiti pregled poslovnih knjig in dokumentacije. V primeru, če upravitelj pri nadzoru ali upnik ugotovi

nepravilnosti pri izvajanju obveznosti dolžnika, mora podati ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave.

Razlogi za ugovor so naslednji (ZFPPIPP-UPB8, 172. člen):

- če dolžnik ni insolventen in lahko svoje obveznosti poravnava v celoti in pravočasno,
- če lahko izpolni svoje obveznosti v večjem delu in krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
- če je stopnja verjetnosti, da bo lahko dolžnik poravnal svoje obveznosti in tako postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 %,
- če je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave predlagani boljši pogoji za poplačilo njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 %,
- če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s prepovedjo glede omejitve poslov ali načelom razkritja finančnega položaja in poslovanja dolžnika ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov.

Novost ZFPPIPP-a iz leta 2008 je tudi, da se s pravnomočno potrjeno prisilno poravnavo ne končajo formalne in vsebinske obveznosti dolžnika, temveč se do odplačila vseh terjatev upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in obrestmi, določenimi v prisilni poravnavi, od njega zahteva:

- zagotovitev, da se izvedejo vsi ukrepi finančnega prestrukturiranja v rokih, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
- prepoved izvajanja katerega koli dejanja, zaradi katerega bi bili upniki neenako obravnavani,
- sestavitev poročila o izvajanju ukrepov finančnega prestrukturiranja in predložitve sodišču.

Šlamberger (2008b) navaja, da ureditev obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi zagotavlja boljšo obveščenost o delovanju dolžnika. V skladu s tem mora sodišče objaviti vse informacije, obvestila, objave, sklepe, oklice, zapisnike in poročila na spletni strani AJPES-a, ki je brezplačno dosegljiva vsakomur. Tako je s poročanjem upnikom olajšano spremljanje poslovanja dolžnika tudi v popostopkovnem obdobju, ko z delovanjem prenehata upniški odbor in upravitelj prisilne poravnave, kajti po potrjeni prisilni poravnavi je sodnega postopka in s tem sodnega nadzora konec.

4.4.1 Vrste terjatev

Sodišče v oklicu o začetku postopka prisilne poravnave izda poziv upnikom, da v roku 30 dni po objavi oklica na spletnih straneh AJPES-a prijavijo svoje terjatve. Prijava terjatev ni obvezna in upniki z njo ne izgubijo pravice o izpolnitvi dolžnikovih obveznosti, kot je to v primeru stečaja. Upnikova prijava terjatev je le možnost glasovanja o potrditvi prisilne

poravnave. Upnik ima možnost izreka o strinjanju s predlaganimi pogoji, navedenimi v načrtu finančnega prestrukturiranja, ki načeloma obsegajo odlog roka poplačila terjatev, znižanje višine terjatev in spremembo obrestne mere ali pa alternativnega predloga, konverzije terjatev v deleže ali delnice dolžnika.

Začetek postopka prisilne poravnave učinkuje na nezavarovane, podrejene in navadne terjatve upnikov do insolventnega dolžnika. Terjatev, ki nastanejo po začetku prisilne poravnave, upniki ne prijavijo v seznam prijavljenih terjatev, ker imajo pravico do popolnega poplačila, na njih potrjena prisilna poravnava ne učinkuje. Ravno tako ne učinkuje na zavarovane, prednostne in izločitvene terjatve (ZFPPIPP-UPB8, 160. člen).

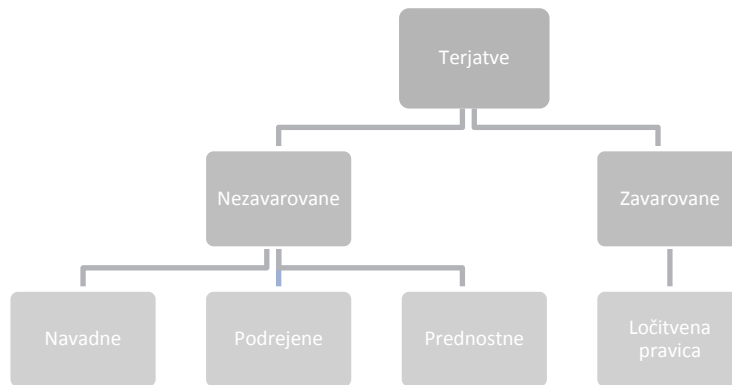
Ločitveni upnik je upnik, ki v postopku zaradi insolventnosti uveljavlja terjatev, zavarovano z ločitveno pravico, in ima pravico do plačila svoje terjatve iz premoženja insolventnega dolžnika pred plačilom terjatev drugih upnikov (ZFPPIPP-UPB8, 19. člen). Nedvomno imajo takšni upniki boljše možnosti za poplačilo svojih terjatev, saj so terjatev zavarovali z zastavno pravico, s pravico do poplačila ali pridržano pravico.

Po 20. členu ZFPPIPP-UPB8 je terjatev pravica upnika od dolžnika zahtevati, da opravi izpolnitveno ravnanje, katerega predmet je dajatev, storitev, opustitev ali dopustitev:

- *nedenarna terjatev* je terjatev upnika od dolžnika zahtevati izpolnitev nedenarne terjatve ali izvedbo storitve,
- *zavarovana terjatev* je terjatev upnika, ki je zavarovana z ločitveno pravico,
- *nezavarovana terjatev* je terjatev upnika, ki ni zavarovana z ločitveno pravico. Kot nezavarovana se obravnava tudi tisti del zneska terjatve ločitvenega upnika, za katerega znesek terjatve presega vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice.

Novela ZFPPIPP-F v 20.a členu ZFPPIPP-UPB8 natančneje opredeljuje finančno in poslovno terjatev. Med finančne terjatve štejemo terjatve do dolžnika, ki so nastale na osnovi kreditne pogodbe, pogodbe o izdaji bančne garancije, pogodbe o finančnem lizingu, posojilne pogodbe, poročstva ali izvedenega finančnega instrumenta.

Z začetkom postopka prisilne poravnave se nedospele terjatve spremenijo v dospele, nedenarne terjatve se pretvorijo v denarne terjatve po tržni vrednosti ob začetku postopka prisilne poravnave, medsebojne terjatve dolžnika in upnika pa se z začetkom postopka prisilne poravnave štejejo za pobotane, ne glede nato, ali so že zapadle v plačilo. Terjatve v tuji valuti se pretvorijo po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije na dan začetka postopka prisilne poravnave (ZFPPIPP-UPB8, 161. do 164. člen).

Slika 3: Vrste terjatev

Vir: ZFPPIPP-UPB8, členi 19–22.

Po 21. členu ZFPPIPP-UPB8 so *prednostne terjatve* v postopku prisilne poravnave naslednje nezavarovane terjatve:

- plače in nadomestila plač za zadnje tri mesece pred začetkom postopka zaradi insolventnosti; sem štejemo tudi neizplačane odpravnine ob prenehanju delovnega razmerja;
- odškodnine za poškodbe, ki so povezane z delom pri dolžniku, in poklicne bolezni;
- davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s prednostnimi izplačili,
- nadomestilo za neizrabljen letni dopust za tekoče koledarsko leto.

Podrejene terjatve so nezavarovane terjatve, ki se na osnovi pravnega razmerja med dolžnikom in upnikom, če postane dolžnik insolventen, plačajo šele po plačilu drugih nezavarovanih terjatev do dolžnika.

Navadne terjatve so nezavarovane terjatve, ki niso niti prednostne niti podrejene (ZFPPIPP-UPB8, 21. člen).

4.4.2 Prijava in preizkus terjatev

Upnikova prijava terjatve mora biti vložena v roku enega meseca po objavi oklica o začetku postopka prisilne poravnave. Prijava terjatve mora vsebovati identifikacijske podatke, zahtevek za priznanje terjatev v postopku ter opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka, in dokaze o njih. Zahtevek mora vsebovati znesek glavnice terjatve, če upnik uveljavlja tudi obresti, pa mora navesti kapitalizirani znesek obresti, obračunanih za obdobje od dospelosti terjatve do začetka postopka prisilne poravnave (tu se upošteva redne in zamudne obresti), ter priložiti listinske dokaze, ki potrjujejo njegovo zahtevo. Ravno tako lahko upnik uveljavlja tudi stroške, ki so mu nastali z uveljavljanjem terjatve v sodnem ali drugem postopku pred začetkom postopka zaradi insolventnosti. Če upnik k tem stroškom ne priloži listinskih dokazov, se vloga ne šteje kot nepopolna, vendar pa upnika bremenijo

stroški morebitnega postopka za ugotovitev obstoja terjatve, če bi bila terjatev prerekana (ZFPPIPP-UPB8, 59. do 60. člen).

Upravitelj se mora v enem mesecu po poteku roka za prijavo terjatev o vsaki pravočasno prijavljeni terjatvi izreči, ali jo priznava ali prereka. Takšen osnovni seznam preizkušenih terjatev predloži sodišču, ki ga objavi v treh delovnih dneh na spletnih straneh AJPES-a. Po objavi osnovnega seznama preizkušenih terjatev upravitelj terjatve, ki jo je priznal, ne more več prerekati. Upnik pa vloži ugovor proti osnovnemu seznamu, če ne vsebuje njegove pravočasno prijavljene terjatve ali če so vsebovani podatki nepravilni. Ravno tako lahko upnik ali insolventni dolžnik prereka pravočasno prijavljeno terjatev drugega upnika (ugovor o prerekanju terjatve). Upravitelj po prejetju vseh ugovorov sestavi dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev in ga predloži sodišču (ZFPPIPP-UPB8, 61., 62., 63. in 65. člen).

Terjatev je priznana, če jo upravitelj prizna in je nihče od upnikov ne prereka, nasprotno pa velja za prerekano. Sodišče odloči o dokončno priznanih ali prerekanih terjativah, v postopku prisilne poravnave pa tudi o tem, katere prerekane terjatve so verjetno izkazane (ZFPPIPP-UPB8, 67. in 69. člen).

V izreku sklepa o preizkusu terjatev sodišče svojo odločitev oblikuje tako, da navede končni seznam preizkušenih terjatev, ki je kasneje osnova za poročilo o izidu glasovanja o sprejetju oziroma potrditvi prisilne poravnave. Upravitelj na osnovi obvestila o preizkusu terjatev sodišču predloži končni seznam preizkušenih terjatev (ZFPPIPP-UPB8, 70. člen).

Podoben postopek prijave terjatev je opisan tudi v nemški zakonodaji. Upniki prijavijo svojo terjatev upravitelju v pisni obliki z vsemi pripadajočimi potrdili o obstoju terjatve. Upravitelj sestavi seznam prijavljenih terjatev v prvi tretjini roka od poteka prijave upnikovih terjatev in razpisane obravnave preverbe (nem. *Prüfungstermin*) prijavljenih terjatev. Seznam je na sedežu sodišča v vpogled vsem udeležencem (InsO, § 175). Na preveritveni obravnavi se ugotovi obstoj prijavljene terjatve in če je nihče ne prereka, velja za ugotovljeno.

4.4.3 Glasovanje in potrditev prisilne poravnave

O sprejetju prisilne poravnave odločajo upniki z glasovanjem. Glasovalno pravico ima vsak upnik, katerega terjatev je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana in če upnik do insolventnega dolžnika nima položaja povezane družbe ali ožje povezane osebe. Novela ZFPPIPP-E je uvedla ta dodatni zadnji pogoj, hkrati pa tudi pogoj, da upnik, ki ima zavarovano ali prednostno terjatev, nima pravice glasovati, razen če je to terjatev prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala (ZFPPIPP-UPB8, 200. člen).

Razlika med prijavo terjatev v postopku prisilne poravnave in stečajnim postopkom je, da prijava terjatev v postopku prisilne poravnave služi le za glasovanje o sprejetju oziroma

potrditvi predloga prisilne poravnave in ne vpliva na pravico poplačila terjatev. V stečajnem postopku pa je treba obvezno prijaviti terjatev do predvidenega roka, če ne se ne obravnava kot del stečajne mase in pravica do poplačila ugasne.

Osnova za izračun glasovalnih pravic posameznega upnika je vsota zneskov vseh priznanih in verjetno izkazanih terjatev upnikov po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave. Kot znesek terjatve se seštejejo znesek glavnice terjatve, kapitaliziran znesek obresti in morebitni prijavljeni stroški v postopku prisilne poravnave.

Pri izračunu deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave se upošteva znesek vsake priznane in verjetno izkazane terjatve upnika, pomnožen s količnikom za glasovanje (ponderiran znesek terjatve). Osnova za izračun je vsota ponderiranih zneskov vseh priznanih in verjetno izkazanih terjatev upnikov. Prisilno poravnavo sprejmejo upniki, če za njeno sprejetje glasujejo tisti izmed njih, katerih skupni ponderirani zneski terjatev predstavljajo 6/10 zneska osnove (ZFPPIPP-UPB8, 201. in 205. člen).

Količnik za glasovanje o prisilni poravnavi znaša:

1. pri terjatvi, ki jo je upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja:
 - če je predmet prenosa zavarovana terjatev: 3,
 - če je predmet prenosa navadna terjatev: 2,
 - če je predmet prenosa podrejena terjatev: 0,25;
2. pri terjatvi, ki jo je upnik prenesel na insolventnega dolžnika kot konverzijo terjatev in če je hkrati v postopku povečanja osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki vpisal in vplačal nove delnice za skupno emisijsko ceno, ki je večja od 10 % zneska terjatve, ki jo je upnik prenesel na dolžnika:
 - če je predmet prenosa zavarovana terjatev: 5,
 - če je predmet prenosa navadna terjatev: 4,
 - pri zavarovani terjatvi, če ima z dolžnikom sklenjen dogovor, po katerem se dospelost te terjatve odloži v skladu z izvedbo načrta finančnega prestrukturiranja: 0,75;
3. pri drugi navadni terjatvi: 1,
4. pri drugi podrejeni terjatvi: 0,5.

Ker je namen postopka prisilne poravnave preprečiti stečaj in ohraniti dolžnika, imajo tisti upniki, ki so prispevali ali so pripravljeni pomagati dolžniku, da se reši insolventnosti, močnejšo pravico pri glasovanju. Tako se na primer terjatve upnikov, ki so pristali na zamenjavo svojih terjatev za delnice ali poslovne deleže dolžnika, pomnoži s količnikom 2 ali 3, odvisno od tega, ali je terjatev upnika zavarovana ali navadna terjatev (Bratina et al. 2008).

Sodišče pozove upnike, da glasujejo o sprejetju prisilne poravnave, tako da v roku enega meseca po objavi oddajo svoje glasovnice v dveh izvodih s podatki o naslovu sodišča, opravilno številko zadeve, podatki o dolžniku ter upnikovo izjavo, ali glasuje za sprejetje prisilne poravnave ali proti njej, in z opozorilom, da bodo upoštevane le glasovnice, ki bodo prispele v enem mesecu po objavi poziva. Pri oddaji glasovnic morajo biti upniki pozorni na pravilo iz 75. člena ZFPPIPP-UPB8, po katerem se pri presoji izida glasovanja upoštevajo izjave upnikov o glasovanju, ki jih sodišče prejme do poteka roka za oddajo glasovnic (en mesec po oklicu začetka postopka prisilne poravnave), ne glede na to, ali so bile glasovnice oddane s priporočeno pošto pošiljko ali sodišču predložene na drug način. V tem primeru ne veljajo splošna pravila pravnega postopka, po katerem mora biti vloga oddana s priporočeno pošto pošiljko na zadnji dan roka za njeno vložitev.

Prisilna poravnava je potrjena oziroma sprejeta, če za njeno sprejetje glasujejo upniki, katerih skupni ponderirani znesek terjatve znaša najmanj 60 %. Pomembno je tudi vedeti, da se, če upnik, čigar terjatev je na seznamu prijavljenih terjatev, ni oddal svoje glasovnice, šteje, da je glasoval proti sprejetju prisilne poravnave. Upravitelj mora v osmih dneh po poteku roka sodišču predložiti poročilo o izidu glasovanja, ki ga pripravi na osnovi podatkov o priznanih in verjetno izkazanih terjativah, ki so vključeni v končni seznam preizkušenih terjatev. Če večina, potrebna za sprejetje prisilne poravnave, ni dosežena, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka. V nasprotnem primeru sodišče izda sklep, s katerim potrdi prisilno poravnavo (ZFPPIPP-UPB8, 206., 208. in 209. člen).

V nemškem pravu sodišče skliče obravnavo, na kateri se udeleženci seznanijo z načrtom finančnega prestrukturiranja, določijo glasovalne pravice udeležencev in odločajo o potrditvi načrta finančnega prestrukturiranja (InsO, § 235). Glasovanje o potrditvi načrta finančnega prestrukturiranja poteka na tej obravnavi tako, da vsaka skupina udeležencev glasuje ločeno. Za potrditev načrta finančnega prestrukturiranja je potrebno, da glasuje večina glasovalnih upravičencev za sprejetje načrta finančnega prestrukturiranja. Drugi pogoj je, da mora vsota upniških terjatev za sprejetje načrta finančnega prestrukturiranja preseči polovico vseh terjatev (InsO, § 244).

4.4.4 Potrditev prisilne poravnave in pravne posledice

Sklep o potrditvi prisilne poravnave vsebuje potrditev in ugotovitev vsebine potrjene poravnave. V njem so navedeni delež plačila terjatev upnikov, roki za njihovo poplačilo ter obrestna mera, po kateri se obrestujejo terjatve upnikov od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo poplačilo. Sodišče v sklepu odloči, katere terjatve so ugotovljene v postopku prisilne poravnave, in dolžniku naloži izpolnitev obveznosti. V izreku sklepa je naveden seznam terjatev, ugotovljenih v postopku prisilne poravnave. Te terjatve se obrestujejo in plačujejo v rokih, navedenih v sklepu. Vsi upniki morajo biti obravnavani enako, vse terjatve se plačujejo v najmanj v enakih odstotkih, kot je navedeno v načrtu

finančnega prestrukturiranja (ZFPPIPP-UPB8, 210. člen). Dolžnik pa ima možnost poplačati terjatve tudi v hitrejšem časovnem okviru, kot je to navedeno v načrtu finančnega prestrukturiranja.

Še enkrat bomo poudarili, da skladno s 212. členom ZFPPIPP-UPB8 učinkuje potrjena prisilna poravnava za vse terjatve upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka prisilne poravnave, ne glede na to, ali je upnik terjatve prijavil v postopku ali ne. Terjatve, za katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, vključujejo:

- glavnico po stanju ob začetku postopka prisilne poravnave,
- obresti, ki so se natekle do začetka postopka prisilne poravnave,
- če je bilo o terjatvi odločeno s pravnomočno sodno odločbo ali odločbo drugega pristojnega državnega organa (na primer davčnega), tudi stroške postopka, v katerem je bila izdana ta odločba, in morebitne stroške postopka prisilne izvršitve te odločbe.

Potrjena poravnava ne učinkuje na (Jovanovič, Nova Krajšek in Volk 2008):

- zavarovane terjatve (razen če je bila ločitvena pravica v zavarovanje te terjatve pridobljena v izvršilnem postopku na osnovi izvršilnega naslova v zadnjih dveh mesecih pred uvedbo postopka prisilne poravnave),
- prednostne terjatve,
- ločitvene pravice,
- terjatve upnikov do porokov, solidarnih sodolžnikov insolventnega dolžnika in regresnih zavezancev.

S pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave preneha upnikova pravica uveljavljati plačilo v sodnem ali drugem postopku, in sicer v višjem deležu ali pred potekom roka, kot je določeno v potrjeni prisilni poravnavi, in obresti po višji obrestni meri, kot so določene v sklepu o potrditvi prisilne poravnave. Vsaka odločba o izvršbi nad dolžnikovim premoženjem, izdana pred pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave, izgubi lastnost izvršilnega naslova v obsegu, ki presega obveznost dolžnika po potrjeni prisilni poravnavi (Šlamberger 2008b).

4.5 Razveljavitev potrjene prisilne poravnave

Če se po potrditvi prisilne poravnave izkaže, da insolventni dolžnik lahko plača terjatve upnikov v celotnem znesku navadnih terjatev in ne samo tistih, na katere učinkuje prisilna poravnava, lahko upnik v šestih mesecih po poteku roka za plačilo terjatev, določenem v potrjeni prisilni poravnavi, od sodišča zahteva razveljavitev prisilne poravnave. Ravno tako lahko upnik vložijo tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka v dveh letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave, če se izkaže, da je bila sprejeta na goljufiv način (ZFPPIPP-UPB8, 219. člen).

O tožbi za razveljavitev prisilne poravnave je pristojno odločati sodišče, ki je izdalo sklep o potrditvi prisilne poravnave. Ob ugotovitvi kršitev dolžniku naloži plačilo neplačanega dela terjatev, na katerega je učinkovala potrjena prisilna poravnava, v roku, krajšem od enega leta od pravnomočnosti sklepa. Ravno tako pa obstaja tudi možnost delnega izpodbijanja potrjene prisilne poravnave, če se ugotovi, da lahko dolžnik poravnava svoje obveznosti v večjem deležu, kot je bilo potrjeno s prisilno poravnavo (ZFPPIPP-UPB8, 220. in 221. člen).

S pravnomočnostjo razveljavitve potrjene prisilne poravnave prenehajo njeni pravni učinki in sklep o potrditvi prisilne poravnave pridobi moč izvršilnega naslova za prisilno izterjavo terjatev, ugotovljenih v postopku prisilne poravnave, v celotnem znesku (glavnica, obresti in stroški postopka) proti insolventnemu dolžniku.

4.6 Izpolnitev obveznosti po potrjeni prisilni poravnavi

Pravila, določena v 40. členu ZFPPIPP-UPB8 se uporabljajo, če je prisilna poravnava pravnomočno potrjena in dokler dolžnik ne plača terjatve vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi. Glavna naloga posloводства podjetja v prisilni poravnavi je, da mora zagotoviti, da se izvedejo vsi ukrepi finančnega prestrukturiranja, določeni v načrtu finančnega prestrukturiranja, na osnovi katerega so upniki odločali o sprejetju prisilne poravnave, v rokih, določenih za njihovo izvedbo v tem načrtu. Tudi po potrditvi prisilne poravnave mora veljati glavno pravilo enakopravnega obravnavanju vseh upnikov, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju. Zlasti je prepovedana preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo, razen če je v načrtu finančnega prestrukturiranja tako določeno. Prepovedano pa je plačilo nekaterih upnikov v višjem deležu in pred potekom rokov, določenem v prisilni poravnavi.

Posloводство mora vsako koledarsko trimesečje sestaviti poročilo o izvajanju ukrepov finančnega prestrukturiranja. Opisati mora vse ukrepe v tem časovnem obdobju, ki so bili izvedeni, in njihov učinek na kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost dolžnika. Navedeni morajo biti skupni znesek plačil terjatev upnikov in delež, v katerem so bile poplačane, trimesečna bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in izkaz denarnih tokov. Vsebovati mora tudi izjavo posloводства, da dolžnik ni opravil nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenakomerno obravnavani.

ZFPPIPP-UPB8 tudi natančneje opredeljuje pravila o računovodskem obravnavanju učinkov potrjene prisilne poravnave. Učinki zmanjšanja terjatev in konverzije terjatev v deleže se ne prikažejo kot prihodki, pač pa v bilanci stanja kot pokrivanje nepokrite izgube in oblikovanje kapitalskih rezerv. Dolžnik mora v breme zneska teh obveznosti pokriti preneseno izgubo in za morebitno razliko do celotnega zneska teh obveznosti oblikovati kapitalske rezerve. Če pa

so bile tako oblikovane kapitalske rezerve, dolžnik ne sme izvesti rednega zmanjšanja osnovnega kapitala prej kot v desetih letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi postopka prisilne poravnave. Ta prepoved je logična, kajti takšno oblikovanje kapitalskih rezerv ni posledica pozitivnega poslovanja dolžnika, temveč soglasja upnikov k zmanjšanju dolgov, ki se kažejo kot odpisi in s tem prihodki (Šlamberger 2008b).

V tem delu diplomske naloge smo se seznanili z glavnim postopkom prisilne poravnave, njeno potrditvijo in s posledicami. Najpomembnejše dejanje v tem delu postopka je glasovanje za potrditev prisilne poravnave, v nasprotnem primeru gre podjetje v stečaj. Na osnovi načrta finančnega prestrukturiranja se upniki v obeh pravnih redih izrečejo o svojih stališčih do nadaljevanja obstoja dolžnika.

5 PRIMERJAVA SLOVENSKE IN NEMŠKE INSOLVENČNE ZAKONODAJE

Z uvedbo ZFPPIPP-a naj bi se poenostavili in uredili insolvenčni postopki v skladu z evropsko zakonodajo, vendar so se kmalu po njegovi uveljavitvi pokazale njegove slabosti. Zakon je zelo obsežen, saj sta v njem združena dva, do takrat veljavna zakona – ZPPSL in ZFPPOd. ZFPPIPP ima kar 500 členov, kar povzroča težko berljivost, hkrati pa ni sistematično urejen, saj se o posamezni vrsti postopka govori na različnih mestih. Vse dodatne novele so le še otežile branje zakona.

Za primerjavo smo proučili nemški insolvenčni zakon, InsO, ki obsega 359 členov, ter njegove sprejete in predvidene reforme. Zakon je v primerjavi s slovenskim ZFPPIPP-om bolj sistematično urejen in omogoča lažjo berljivost, tudi nepravniku.

Pri temeljnih obveznostih organov vodenja družbe naletimo na prvo razliko med obema zakonoma. Nemški zakon pozna kazensko odgovornost za poslovodstvo in nadzorni organ, če v treh tednih po nastopu ugotovitve insolventnosti ali prezadolženosti ne podajo otvoritvene vloge za začetek predinsolvenčnega postopka na sodišče. Za kršitev je predpisana denarna ali celo zaporna kazen. V tem segmentu je slovenska zakonodaja mehkejša, kajti poznamo le solidarno odškodninsko odgovornost družbi za škodo, ki nastane zaradi kršitve izpolnjevanja svojih obveznosti ravnanja s profesionalno skrbnostjo poslovno finančne stroke in upravljanja podjetij.

V slovenski zakonodaji poznamo predhodni in glavni postopek prisilne poravnave. V predhodnem postopku sodišče ugotavlja pogoje za začetek postopka prisilne poravnave, kar v praksi pomeni, da preveri in ugotovi, ali je predlog popoln oziroma ali mu manjkajo nekateri podatki ali priloge. Po nemški zakonodaji se insolventni postopek ne začne takoj po vložitvi popolnega in utemeljenega predloga, temveč se najprej v okviru predinsolvenčnega postopka, ki se začne s sklepom sodišča o varstvu premoženja dolžnika in z dejanskim odprtjem insolvenčnega postopka, ugotavljajo pogoji, ali se začne stečajni postopek ali se sprejme načrt finančne reorganizacije. Nadalje se že takoj v predinsolvenčnem postopku imenuje upravitelja insolvenčnih postopkov.

Že imenovanje oziroma določitev upravitelja insolvenčnih postopkov je v obeh državah različna. Po slovenski zakonodaji ga sodišče imenuje z obstoječega seznama po vrstnem redu na seznamu, ne glede na posamezen primer postopka. Izbere ga na osnovi administrativnega vrstnega reda, ne glede na njegove kompetence in sposobnosti oziroma zahtevnosti posameznih postopkov, kar lahko vpliva na rezultat njegovega dela. Po nemškem pravu je upravitelj insolvenčnih postopkov izbran na osnovi strokovnosti za posamezen primer postopka. Sodišče že takoj v predinsolvenčnem postopku imenuje upravitelja in mu določi njegovo funkcijo, ki je lahkočasne narave, lahko ima popolno ali delno upravljavsko pravico razpolaganja nad premoženjem dolžnika. V nadaljevanju ima lahko celo nalogo, da

pripravi načrt finančnega prestrukturiranja, pri nas je to naloga insolventnega dolžnika že ob vložitvi predloga za začetek postopka prisilne poravnave.

V preglednici 1 so na kratko predstavljene glavne razlike med posameznimi postopki.

Preglednica 1: Razlike med slovensko in nemško ureditvijo posameznih elementov v postopku prisilne poravnave

	Slovenska zakonodaja	Nemška zakonodaja
Ugotovitev insolventnosti in podan predlog za začetek postopka prisilne poravnave	Poslovodstvo mora podati predlog v treh mesecih po ugotovitvi insolventnosti.	Poslovodstvo ali nadzorni organ mora podati predlog v treh tednih po ugotovitvi insolventnosti, v nasprotnem primeru sledijo sankcije (denarna ali zaporna kazen).
Začetek postopka prisilne poravnave	Predlog za začetek postopka prisilne poravnave.	Uvedba predinsolvenčnega postopka, v katerem se ugotavlja, ali se bo postopek nadaljeval kot stečajni postopek ali kot postopek prisilne poravnave.
Upravitelj insolvenčnih postopkov	Imenovan po vrstnem redu s seznama.	Imenovan na osnovi zahtevane strokovnosti za vodenje posameznega postopka.
Upniški odbor	Zastopajo ga upniki, ki predstavljajo najvišje zneske navadnih terjatev.	Sodišče že v predinsolvenčnem postopku določi upniški odbor, če sta izpolnjena dva od treh pogojev. Zastopajo ga upniki z najvišjimi in najnižjimi terjatvami, zaposleni in upniki, ki to postanejo šele z uvedbo insolvenčnega postopka.
Začasno mirovanje poslovanja insolventnega dolžnika	Ni znana.	Sodišče lahko izda odločbo o začasnem mirovanju poslovanja dolžnika zaradi zavarovanja premoženja, obvezen je takojšen vpis zaznambe postopka v zemljiško knjigo na premoženju dolžnika.
Načrt finančnega prestrukturiranja	Sestavi ga dolžnik in priloži ob vložitvi postopka prisilne poravnave.	Sestavi ga lahko dolžnik ali upravitelj, pri sestavi lahko sodelujeta upniški odbor in svet delavcev.
Glasovanje o potrditvi	Prisilna poravnava je potrjena,	Dva pogoja: večina glasovalnih

	Slovenska zakonodaja	Nemška zakonodaja
postopka prisilne poravnave	če za njo glasuje 60 % upnikov (ponderirani znesek terjatve).	upravičencev glasuje za sprejetje NFP, vsota upniških terjatev mora preseči polovico vseh terjatev.

6 PREVERJANJE HIPOTEZ

H1: Upravitelj insolvenčnih postopkov ima po nemški zakonodaji v primerjavi s slovensko večji vpliv na nadaljnji obstoj in razvoj insolvenčnega dolžnika.

Vse dopolnitve in spremembe od uvedbe ZFPPIPP-a v letu 2008 do danes zasledujejo cilj ohranjanja zdravih jeder gospodarstva, učinkovitosti insolvenčnih postopkov in s tem izhoda iz gospodarske krize, v kateri so se znašle Slovenija in druge države po svetu. Pri nas se redko zgodi, da podjetje, ki mu grozi insolventnost, prevzame krizni management. Pomembnejša vloga upravitelja insolvenčnih postopkov pri rešitvi podjetja iz krize pa ni zakonsko omogočena. Nasprotno ima upravitelj v nemški zakonodaji pomembno nalogo in kompetence za rešitev podjetja. Po naši zakonodaji upravitelj opravlja svoje zakonske pristojnosti in naloge zaradi varovanja in uresničitve interesov upnikov. Imenovan je na osnovi avtomatske računalniške določitve po vrstnem redu s seznama upraviteljev. Njegove naloge so predvsem preizkusne in nadzorne narave. V nemški zakonodaji ga določi sodišče na osnovi strokovnosti in kompetenc, ki jih bo moral izvrševati v nadaljevanju postopka.

V nemškem predinsolvenčnem obdobju, ki lahko traja največ tri mesece, sodišče imenuje začasnega insolvenčnega upravitelja, ki lahko ima popolno upravljavsko in razpolagalno pravico nad premoženjem dolžnika ali pa ima določene le nekatere naloge. Začasni upravitelj ima nalogo, da zavaruje in ohranja premoženje dolžnika in vodi ter upravlja podjetje dolžnika do rzsodbe o otvoritvi insolvenčnega postopka, bodisi stečaja ali postopka prisilne poravnave. Sodišče mu lahko kot strokovnjaku naloži nalogo, da ugotovi, ali sploh obstaja razlog za predinsolvenčni postopek in kakšne so možnosti nadaljnjega obstoja dolžnika. Ob otvoritvi insolvenčnega postopka sodišče imenuje insolvenčnega upravitelja, primerneza za takšno funkcijo, ki ima popolno poslovno sposobnost in je neodvisen od upnikov in dolžnika. V določenih pogledih ima pomembnejšo vlogo v insolvenčnih postopkih kot pri nas in velja za »usodni element«, saj razpolaga s širšimi pooblastili kot v slovenskih insolvenčnih postopkih, mnogokrat sta od njega odvisna njihov potek in izid.

V nemški zakonodaji je upravitelju omogočeno (in pričakovano), da se bo dejansko ukvarjal s sanacijo podjetja, dodeljena mu je nekakšna vloga kriznega managerja. Zakonodaja je že v osnovi napisana tako, da se skuša vsako podjetje, ki ima vsaj malo možnosti ohranitve zdravih jeder in s tem delovnih mest, rešiti iz nastale situacije. Nekako se zagovarja stališče, da kdor je podjetje pripeljal v takšno krizno stanje, ga ne more rešiti, pri čemer kot rešitelj nastopi nemški upravitelj. Slednji pa v slovenski zakonodaji nima takšnih kompetenc, nekako se zdi, da ima funkcijo čiščenja zavoženih zadev.

Razumevanje teoretične razprave ob primerjavi obeh zakonodaj, nas pripelje do zaključka potrditve zastavljene hipoteze.

H2: Postopek prisilne poravnave po slovenski ureditvi je ugodnejši za upnike, medtem ko nemška ureditev v ospredje postavlja potrebe dolžnika.

Slednja trditev je morda najbolj veljavna na osnovi dejstva, da upniški odbor po slovenski zakonodaji načeloma sestavljajo upniki z največjimi terjatvami do insolventnega dolžnika, s čimer so njihovi interesi najbolj zastopani. Seje upniškega odbora naj bi se udeležili člani upniškega odbora (upniki), upravitelj, sodnik in zastopnik insolventnega dolžnika. Namen upniškega odbora je zavarovanje upnikov in njihovih pravic, zato imajo člani pravico pregledati poslovanje in finančno stanje dolžnika ter na osnovi tega podajo svoje mnenje in soglasja.

V predinsolvenčnem postopku po nemški zakonodaji lahko sodišče izda odločbo o začasnem mirovanju poslovanja dolžnika, da se zavaruje dolžnikovo premoženje, ter imenuje začasnega upravitelja, ki lahko po sodniškem navodilu prevzame delno ali celotno vodenje dolžnikovega poslovanja. Natančno je določeno, v kakšnih primerih sodišče že v predinsolvenčnem postopku določi začasni upniški odbor, in sicer v primeru, ko dolžnik v predhodnem poslovnem letu izpolnjuje dve od navedenih treh zahtev (najmanj 4.840.000,00 EUR čiste bilančne vsote, najmanj 9.680.000,00 EUR prometa ali povprečno 50 zaposlenih na letni ravni). Po začetku insolvenčnega postopka sodišče imenuje upniški odbor, ki naj bi bil sestavljen iz članov upnikov z najvišjimi terjatvami, upnikov z najnižjimi terjatvami in predstavnika zaposlenih. V upniški odbor so lahko imenovani tudi člani, ki niso upniki dolžnika oziroma postanejo upniki šele z uvedbo insolvenčnega postopka. Prav slednji imajo največji vpliv na odločitve upniškega odbora, kajti zastopajo interese nadaljnjega razvoja in obstoja insolventnega dolžnika. Do zadnje uveljavitve dopolnitve zakona je v nemški zakonodaji poudarjena pomembnost odvzema lastnega upravljanja (nem. *Eigenverwaltung*) ob nastopu insolventnosti. Poslovodstvu in lastnikom insolventnega dolžnika se odvzame funkcijo upravljanja in nadzorovanja in se jih nadomesti z upraviteljem in upniškim odborom. Upniški odbor ima z uvedbo prve reforme (ESUG) močnejši vpliv na izbiro upravitelja insolvenčnih postopkov, ta pa ima nalogo ugotovitve insolventnosti dolžnika, premoženjskega stanja ter na osnovi tega možnosti plačila sodnih stroškov in nadalje izdelave in vsebine načrta finančnega prestrukturiranja.

Za nadaljnji obstoj podjetja je poleg finančne stabilizacije nastale situacije pomembno, da ohrani mrežo kupcev in dobaviteljev, blagovnih znamk in patentov, zato je celovita rešitev dolžnika bolj pomembna kot samo poplačilo terjatev upnikov. Z nadaljnjim obstojem podjetja so zagotovljeni boljši pogoji za vse udeležence, za upnike, zaposlene in širšo okolico. Slovenska zakonodaja preveč kratkoročno ureja zadeve, manjka ji, kot na marsikaterem drugem področju, določen širši pogled na rešitev težave.

Razumevanje teoretične razprave ob primerjavi obeh zakonodaj, nas pripelje do zaključka potrditve zastavljene hipoteze.

7 SKLEP

V diplomski nalogi smo proučili insolvenčno zakonodajo po ZFPPIPP-u. Zanimali so nas postopek prisilne poravnave, njegovi glavni elementi in pomembni koraki v postopku. Seznanili smo se z zakonsko osnovo in opredelitvijo insolvenčnega prava ter njegovih načel v slovenskem pravnem redu ter predstavili enako ureditev po nemški zakonodaji. V nadaljevanju smo obravnavali postopek prisilne poravnave, se seznanili z organi v postopku, njihovimi nalogami in pristojnostmi ter razčlenili predhodni in glavni postopek. Proučili smo pomembne elemente, kot so poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, načrt finančnega prestrukturiranja, vrste terjatev upnikov in njihov delež v glasovalnih pravicah pri odločanju o postopku prisilne poravnave. V vsakem poglavju smo primerjalno navedli zakonsko ureditev v nemškem pravu.

Po predhodni teoretični razpravi o zakonodaji insolvenčnega prava, predstavitvi ZFPPIPP-a in njegovih, do trenutka zaključevanja diplomske naloge, šestih novelah smo na kratko predstavili pojem insolventnosti in temeljne obveznosti organov vodenja družbe, ki je postala kratkoročno in dolgoročno plačilno nesposobna. Kot rešitev iz take podjetniške krize nas je zanimal postopek prisilne poravnave kot predlog dolžnika, da upnikom ponudi spremenjene pogoje za poplačilo svojih obveznosti. Predstavili smo enako zakonsko ureditev v nemškem insolvenčnem pravu.

V nadaljevanju smo primerjali gibanje števila vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave v letih od 2003 do 2012, kjer smo ugotovili, da je sprejetje novega insolvenčnega zakona (ZFPPIPP) v letu 2008 zmanjšalo število vloženih predlogov za začetek postopka prisilne poravnave. Morebitni razlog je iskati v zahtevnejšem in kompleksnejšem postopku ob vložitvi začetka postopka prisilne poravnave v primerjavi z dotedanjo zakonsko ureditvijo.

Glavni del diplomske naloge obsega predstavitev postopka prisilne poravnave, njenih organov ter razčlenitve predhodnega in glavnega postopka, vselej prikazano glede na slovensko in nemško zakonodajo. S takšnim načinom smo osvetlili področja obeh zakonodaj in hkrati ugotovili podobnosti in razlike obeh pravnih redov na področju insolvenčne zakonodaje. Na osnovi teoretične razprave in primerjalne analize ureditve postopka prisilne poravnave in njegovih elementov po slovenskem in nemškem pravu smo prikazali bistvene razlike v posameznih elementih, pristopih, nalogah in kompetencah vpletenih.

Že ob prebiranju obeh zakonov smo opazili razliko v sestavi in berljivosti obeh zakonov. ZFPPIPP ima 500 členov, kar povzroča težko berljivost zakona, dodatne novele zakona pa so to le še otežile. O posamezni vrsti postopka se govori na različnih mestih, morda bi bila nujno potrebna pregled celotnega zakona in njegova sistematična ureditev, ne le čistopis vseh posameznih popravkov. Naš zakon deluje zapleteno in nepregledno. Na drugi strani deluje nemški zakon InsO sistematično bolj urejeno in omogoča lažjo berljivost tudi nepravniku.

V segmentu temeljnih obveznostih organov vodenja družbe smo ugotovili mehkejšo slovensko zakonodajo, kajti poznamo le solidarno odškodninsko odgovornost družbi za škodo, ki nastane zaradi kršitve izpolnjevanja obveznosti ravnanja s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in upravljanja podjetij. Ob ugotovitvi insolventnosti mora poslovodstvo ali nadzorni organ pripraviti predlog za uvedbo stečaja ali predlog za postopek prisilne poravnave v roku treh mesecev od ugotovitve insolventnosti dolžnika. Nemalokrat se zgodi, da poslovodstvo z odlašanjem uvedbe ukrepov za sanacijo podjetja zavlačuje in s tem še dodatno izčrpava podjetje ter s tem oškoduje ostale udeležence (upnike, zaposlene itd.). Po nemški zakonodaji je ta postopek mnogo hitrejši in ob neupoštevanju drugače sankcioniran. Člani poslovodstva in nadzornega organa morajo v treh tednih po nastopu ugotovitve insolventnosti ali prezadolženosti podati otvoritveno vlogo predinsolvenčnega postopka, nasprotno ravnanje ob nastopu plačilne nesposobnosti je opredeljeno kot kaznivo dejanje, za njeno kršitev je predpisana denarna ali celo zaporna kazen. Morda bi sprememba dikcije v slovenskem zakonu pripomogla k spremembi miselnosti oziroma zavedanju odgovornosti poslovodstva in nadzornih organov.

Poslovodstvo in nadzorni organ, ki sta podjetje pripeljala do stanja insolventnosti, zaradi zavoženosti stanja, lastnih interesov ali medsebojnih povezav vpletenih zelo težko izpeljeta to podjetje iz nastale krize. Nemška zakonodaja iz tega razloga daje pomembno vlogo upravitelju insolvenčnih postopkov in upniškemu odboru. Že imenovanje upravitelja je po obeh zakonih različno. Medtem ko je v Nemčiji upravitelj izbran na osnovi strokovnosti in kompetenc glede na zahtevnost vodenja določenega insolvenčnega postopka, ga v naši zakonodaji računalnik avtomatsko izbere po vrstnem redu s seznama upraviteljev. Po nemški zakonodaji se poslovodstvu in lastnikom insolventnega dolžnika delno ali popolnoma odvzame funkcijo upravljanja in nadzorovanja in se jih nadomesti z upraviteljem in upniškim odborom. Že takoj po vložitvi predinsolvenčnega postopka na sodišče nastopi upravitelj s svojimi nalogami in delnimi ali popolnimi pooblastili. Njegova funkcija je lahko nadzorne narave pa vse do prevzema upravljanja insolventnega dolžnika. Upniški odbor ima močan vpliv na izbiro upravitelja insolventnih postopkov, in ker je sestavljen iz članov upnikov z najvišjimi terjatvami, upnikov z najnižjimi terjatvami ter predstavnika zaposlenih ali celo upnikov, ki to postanejo šele po uvedbi insolvenčnega zakona, se zdi krog sklenjen. Nekako se zdi, da je vsem vpletenim v interesu rešitev insolventnega dolžnika, le je ta rešitev še možna. V slovenski zakonodaji takšna vloga upravitelju in tudi upniškemu odboru ni dana, vendar se z novelami to stanje nekako popravlja. Morda bi se morali bolj zavedati pomena kriznega managementa oziroma strokovnosti upraviteljev za rešitev podjetij, ob predpostavki, da nam je v interesu rešitev podjetij, ki so zaradi gospodarske in finančne kriza zašla v težave.

S pomočjo teoretične razprave in primerjalne analize obeh zakonskih ureditev insolvenčnih postopkov v Sloveniji in Nemčiji sta bili potrjeni dve uvodoma zastavljeni hipotezi, katerih namen je opozoriti na dejstvo, da slovensko zakonodajo na področju insolvenčnega prava čaka še nekaj popravkov. Ravno prenova in prilaganje insolvenčne zakonodaje naj bi

pripomogla k hitri in sistemski razdolžitvi podjetij ter s tem k možnosti za gospodarsko rast in ohranjanje delovnih mest.

LITERATURA

- Altman, Edward I. 1993. *Corporate financial distress and bankruptcy: a complete guide to predicting and avoiding distress and profiting from bankruptcy*. 2. izdaja. New York: John Wiley & Sons.
- Andrašec, Lidija. 2002. *Iz krize s prisilno poravnavo*. Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Ekonomska Fakulteta.
- Bohinc, Rado. 2008. *Korporacije (razlaga pravnih pravil in sodna praksa)*. Ljubljana: Nebra.
- Bratina, Borut, Dušan Jovanovič, Peter Podgorelec in Andreja Primec. 2008. *Pravo družb z osnovami gospodarskega prava*. Maribor: De VESTA.
- Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz. B. 1. *Reform des Insolvenzrechts*. [Http://www.bmfv.de/DE/Themen/Verbraucherschutz/Insolvenzrecht/insolvenzrecht_node.html](http://www.bmfv.de/DE/Themen/Verbraucherschutz/Insolvenzrecht/insolvenzrecht_node.html) (15. 5. 2014).
- Carli, Winfried M., Esther Jansen in Rainer Wilke. 2012. *Weitreichende Reform des deutschen Insolvenzrechts*. [Http://www.shearman.com/de/reform-of-in-court-restructurings-in-germany-03-01-2012/](http://www.shearman.com/de/reform-of-in-court-restructurings-in-germany-03-01-2012/) (15. 5. 2014).
- Dubrovski, Drago. 2006. *Insolvenčni postopki kot oblika uspešnega ali neuspešnega razreševanja kriz v podjetjih*. <http://www.iusinfo.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L030Y2006V8P1795N1> (15. 5. 2014).
- Dubrovski, Drago. 2011. *Razsežnosti kriznega managementa*. Celje: Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije.
- Gale Robežnik, Suzana in Romana Kruhar Puc. 2005. *Reševanje insolventnih postopkov v praksi*. Lesce: Legat.
- Insolvenzordnung (InsO). [Http://www.gesetze-im-internet.de/inso/BJNR286600994.html#BJNR286600994BJNG000100000](http://www.gesetze-im-internet.de/inso/BJNR286600994.html#BJNR286600994BJNG000100000) (15. 5. 2014).
- Ivanjko, Šime in Marijan Kocbek. 2003. *Korporacijsko pravo: pravni položaj gospodarskih subjektov*. Ljubljana: GV Založba.
- Ivanjko, Šime. 2008. Vloga managerjev v kriznih časih. V *Pravni položaj managerjev*, ur. Egon Žižmond, 23–35. Koper: Fakulteta za management.
- Jovanovič, Dušan, Darja Novak Krajšek in Dida Volk. 2008. *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) z navzkrižnim navajanjem zakonodaje*. Ljubljana: GV Založba.
- Križnik, Božena. 2012. *Novela insolvenčnega zakona ščiti premoženje upnikov*. [Http://www.delo.si/gospodarstvo/posel/novela-insolvenčnega-zakona-sciti-premozenje-upnikov.html](http://www.delo.si/gospodarstvo/posel/novela-insolvenčnega-zakona-sciti-premozenje-upnikov.html) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2004. *Sodna statistika 2003*. http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2003.pdf (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2005. *Sodna statistika 2004*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2004_celoletna.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2004_celoletna.pdf) (15. 5. 2014).

- Ministrstvo za pravosodje. 2006. *Sodna statistika 2005*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2005_celotna.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2005_celotna.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2007. *Sodna statistika 2006*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2006_celotna.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2006_celotna.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2008. *Sodna statistika 2007*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2007_celotna.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/stat_sodna_2007_celotna.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2009. *Sodna statistika 2008*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/BILTEN_SS_2008-12_junij_09.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/BILTEN_SS_2008-12_junij_09.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2010. *Sodna statistika 2009*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/100525_biltenss2009-12_verzija_16.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/100525_biltenss2009-12_verzija_16.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2011. *Sodna statistika 2010*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/110327_BILTEN_SS_2010-12.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/110327_BILTEN_SS_2010-12.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje. 2012. *Sodna statistika 2011*. [Http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/120504_BILTEN_SS_2011-12_koncna_verzija_26_Marec_2012.pdf](http://www.mpju.gov.si/fileadmin/mpju.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/120504_BILTEN_SS_2011-12_koncna_verzija_26_Marec_2012.pdf) (15. 5. 2014).
- Ministrstvo za pravosodje in javno upravo. 2013. *Sodna statistika 2012*. http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/PDF/Sodna_statistika/SodnaStatistika_2012.pdf (15. 5. 2014).
- Šlamberger, Miha. 2008a. *Insolventnost po ZFPPIPP*. [Http://www.iusinfo.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L010Y2008V5P8N1](http://www.iusinfo.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L010Y2008V5P8N1) (15. 5. 2014).
- Šlamberger, Miha. 2008b. *Obveznosti posloводства po potrjeni prisilni poravnavi*. [Http://www.iusinfo.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L010Y2008V11P11N1](http://www.iusinfo.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L010Y2008V11P11N1) (15. 5. 2014).
- Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP). *Uradni list RS*, št. 126/2007.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-A). *Uradni list RS*, št. 40/2009.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-B). *Uradni list RS*, št. 59/2009.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-C). *Uradni list RS*, št. 52/2010.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-D). *Uradni list RS*, št. 26/2011.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-E). *Uradni list RS*, št. 47/2013.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-F). *Uradni list RS*, št. 100/2013.

Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (uradno prečiščeno besedilo) (ZFPPIPP-UPB8). *Uradni list RS*, št. 13/2014.

Zorin, Florjan. 2007. *Vloga nadzornega sveta pri insolvenčnih postopkih*.

[Http://www.zdruzenje-ns.si/db/doc/upl/zorin___vloga_ns_pri_insolv_postopkih.pdf](http://www.zdruzenje-ns.si/db/doc/upl/zorin___vloga_ns_pri_insolv_postopkih.pdf) (15. 5. 2014).